

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 8.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Iskustveni oddelki: Ljubljana, Pucničjeva ulica 8.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Iskustveno zastopstvo za oblasne in izlase in izozemstvo: UPI S. A. MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino po poštno-škotskem zvezdu št. 17-749, za ostale kraje Italije: Servizio Conti, Cont. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 25 litr.

Uredništvo:
Ljubljana — Pucničjeva ulica št. 8.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo

Abwehrrschlacht an der lothringischen Grenze tobt in 50 Km Breite

Feind an zahlreichen Stellen blutig abgewiesen oder in Gegenangriff wieder geworfen — Feind von der Insel Milos wieder geworfen — Sowjetische Angriffe bei Dunaföldvár, südöstlich Budapest und nördlich Szolnok gescheitert — Deutsche Gegenangriffe nördlich der mittleren Theiss — Strumica-Tal geräumt

Aus dem Führerhauptquartier, 9. Nov. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Die tapfere Besatzung des Brückenkopfes Moerdijk verwehrt auch gestern die fortgesetzten Versuche der gegnerischen Panzerverbände, sie zu durchstoßen und von der Maas abzuschneiden. An der gesamten Front in Holland setzt der Feind den ganzen Tag über starke Schlachtfliegerverbände ein.

Von den Abschnitten beiderseits Aachen wird zunehmendes feindliches Artilleriefeuer und lebhaftes Nebelschiesens gemeldet. Wie schon am Vortage, scheiterte auch gestern ein Angriff auf Würselen. Unsere Panzer und Grenadiere setzten die Säuberung im Gebiet von Kommerescheld fort. Gegenangriffe nordamerikanischer Bataillone wurden trotz starker Unterstützung aus der Luft verlustreich für den Gegner zurückgeschlagen und dabei erneut zahlreiche Gefangene eingebracht. Eine Anzahl deutscher Soldaten wurde aus der Gefangenschaft befreit.

Die Abwehrrschlacht an der lothringischen Grenze tobt zwischen Pont-a-Mousson und dem Rhein-Marne-Kanal auf einer Breite von über 50 km. Gegenüber dem entschlossenen Widerstand unserer Stellungstruppen konnten die nordamerikanischen Divisionen nur an einzelnen Abschnitten in unser Hauptkampffeld eindringen, in anderen so vor allem nördöstlich Pont-a-Mousson, wurden sie blutig abgewiesen, westlich Chateau-Salins durch Gegenangriffe wieder geworfen. Im Raum von Marsal sind besonders heftige Kämpfe im Gange.

Weitere Angriffe an der oberen Meurthe brachten dem Feind auch gestern nur geringe örtliche Gewinne.

Das durch V. 2 verstärkte Feuer auf London wurde fortgesetzt.

Im Ostteil des Etruskischen Apennin und im anschließenden adriatischen Frontabschnitt sind die Verbände der 8. englischen Armee nach gewaltiger Feuerüberbeurteilung zu größeren Angriffen übergegangen. In den Bergen nördlich Rocca San

Casiano lief sich der Feind im Feuer unserer Stützpunkte fest. In der Ebene von Forlì konnte er unter starker Zusammenfassung seiner Kräfte unsere Front zurückdrängen und den Ronco-Abschnitt überschreiten. Unsere Truppen zerschlugen im Gegenangriff den feindlichen Brückenkopf.

Die aus Einheiten der Kriegsmarine und des Heeres bestehende Besatzung der Insel Milos in der Ägäis warf nach tagelangen harten Kämpfen den mit Unterstützung eines britischen Flottenverbandes gelandeten Feind und vertrieb ihn wieder von der Insel.

Im Zuge unserer Bewegungen auf dem Balkan wurde das Strumica-Tal, wie vorgesehen, geräumt. Im Abschnitt von Apatin an der Donau konnten die Bolschewisten auf dem Westufer Fuß fassen. Die Kämpfe sind noch im Gange.

Am Donaubrückenkopf Dunaföldvár, südöstlich Budapest und nördlich Szolnok scheiterten Angriffe sowjetischer Verbände, Deutsche und ungarische Flak und Kampfflieger griffen wirkungsvoll in die Kämpfe südöstlich der ungarischen Hauptstadt ein. Durch die zügigen Gegenangriffe unserer Truppen nördlich der mittleren Theiss wurde der bis in den Raum Mezokövesd vorgedrungene Feind aufgefangen. Am übrigen Front bis zum Rigaer Meerbusen herrschte nur geringe Kampfaktivität.

Feindliche Terrorflieger führten Angriffe gegen die Wohngebiete von Moers, Homberg, Rheine sowie gegen Orte in Mitteldeutschland. In der vergangenen Nacht warfen britische Flugzeuge Bomben auf Hannover. Jäger und Flakartillerie der Luftwaffe schossen 18 feindliche Flugzeuge ab.

Gruppenkommandeur Major Walter No. wotny, Inhaber der höchsten deutschen Tapferkeitsauszeichnung, fand im Luftkampf nach Abschuss seines Gegners den Heldentod. Mit ihm verlor die deutsche Luftwaffe einen ihrer erfolgreichsten Jagdflieger, der insgesamt 258 Luftsiege errungen hat.

Obrambna bitka ob lotrinski meji divja na širini 50 km

Sovražnik na številnih mestih krvavo zavrnjen ali s protinapadom odbit — Sovražnik zopet pregnan z otoka Milosa — Sovjetski napadi pri Dunaföldvár, južnovzhodno od Budimpešte in severno od Szolnoka so se izjalovili — Nemški protinapadi severno od srednje Tise

Führerjev glavni stan, 9. nov. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja: Hrabra posadka predmostja Moerdijk je tudi večerj prepričala nadaljnje poizkuse nasprotnikovih oklopnih oddelkov, da bi prodrli in jo odrezali od Maase. Na vsem nizozemskem bojišču uporablja sovražnik ves dan močne oddelke bojnih letal.

Iz odsekov na obeh straneh Aachna javljajo o naraščajočem sovražnikovem topniškem ognju in živahnem streljanju z zamegljenimi granatami. Kakor že prejšnjega dne se je tudi večerj izjalovil napad na Würselen. Naši oklopniki in grenadirji so nadaljevali čiščenje področja pri Kommerescheldu. Protinapade severnoameriških bataljonov smo kljub močni letalski podpori odbili z velikimi izgubami za nasprotnika in zajeli ponovno številne ujetnike. Večje število nemških vojakov smo rešili iz ujetništva.

Obrambna bitka ob lotrinski meji divja na 50 km širini med Pont-a-Mousson in prekopom Ren-Marna. V sled obloženega odpora naših čet so vdre severnoameriške divizije v našo glavno bojišče samo v posameznih odsekih, v ostalih, predvsem severovzhodno od Pont-a-Mousson, kjer smo jih krvavo odbili, zapadno od Chateau Salins pa s protinapadi porazili. Na področju Marsala so posebno silovitvi boji.

Z nadaljnimi napadi ob gornji Meurthe je dosegel sovražnik tudi večerj samo majhne krajevne uspehe.

Z V 2 ojačeni ogenj na London se je nadaljeval.

V vzhodnem delu etruskega Apennina in v sosednjem jadranskem odseku bojišča so prešli oddelki angleške 8. armade po močni topniški pripravi v večerj napade. V gorah severno od Rocca San Casciano so se zrušili sovražnikovi napadi v ognju naših

oporišč. V ravnini pri Forliju je potisnil sovražnik z močnim osredotočenjem svojih sil naše čete nazaj in prekoračil odsek pri Roncu. Naše čete so s protinapadom razbile sovražnikovo predmostje.

Iz edine vojne mornarice in vojske sestojeca posadka otoka Milosa na Egejskem morju je pognala sovražnika, ki se je izkazal s podporo britanskega pomorskega oddelka, zopet z otoka.

V teku naših premikov na Balkanu smo, kakor je bilo predvideno, izpraznili dolino Strumice. V odseku pri Apatinu ob Dunavu so prišli boljševiki na zapadno obrežje reke. Boji so še v teku.

Ob dunavskem predmostju Dunaföldvár, južnovzhodno od Budimpešte in severno od Szolnoka so se izjalovili napadi sovjetskih oddelkov. Nemško in madžarsko protiletalsko topništvo in bojni letalci so uspešno posegli v boje južnovzhodno od madžarskega glavnega mesta. Z zanosnimi protinapadi naših čet severno od srednje Tise smo prestregli sovražnika, ki je prodrl do področja Mezokövesd.

Na ostalem bojišču do zaliva pri Rigi je bilo le manjše bojno delovanje.

Sovražnikovi teroristični letalci so napadli stanovanske predele Moersa, Homberga, Rheine in kraje v srednji Nemčiji. V pretekli noči so vrgla britanska letala bombe na Hannover. Lovci in protiletalsko topništvo v sestavi letalstva so sestrelili 18 sovražnikovih letal.

Skupinski poveljnik major Walter Nowotny, nosilec najvišjega nemškega hrabrostnega odlikovanja, je v letalskem boju, po sestrelitvi svojega nasprotnika, junaško padel. Z njim izgubila nemško letalstvo enega najuspešnejših lovskih letalcev, ki je dosegel skupno 258 letalskih zmag.

„V 2“ — novo povračilno orožje

Berlin, 9. nov. Poročilo vrhovnega poveljstva je večerj prvič omenilo, da uporabljajo Nemci za obstrlejevanje Londona še mnogo učinkovitejše izstrelke, kot je »V 1«. Za več tednov je britanska prestolnica istočasno ali izmenoma v ognju »V 1« in »V 2«. Tako se je obstrlejevanje Londona bistveno ojačilo.

Britanska vlada je doslej zamolčala, da obstoja poleg tako zvane letelce bombe, ki je postala medtem že splošno znana, še uspešnejše, mnogo bolj probojno in zato tudi bolj nevarno orožje za borbo na večje daljave: »V 2«. Nemško vodstvo ima to, na poročila o delovanju »V 2«. Ako bi rabilo še drugih dokazov za točnost zadetkov, mu jih nudijo uradna britanska poročila, ki govorijo, da se je tudi v nočeh, ko so obstrlejevali London izključno z »V 2«, nadaljevalo obstrlejevanje z »V 1«. V britanski javnosti postajajo razprave o nadaljnjem delovanju nemškega povračilnega orožja vedno glasnejše, kar tudi potrjuje, da postaja ta problem za Angleže vedno bolj pereč.

O tehničnih podrobnostih »V 2« naravno za enkrat ni mogoče navedeti poročati. Angleška poročila čisto poudarjajo, da novega razstrelilnega sredstva sprito izredno močne detonacije ni slišati ne drugače zaznati, ko leti proti svojemu cilju, tako da se tudi po tem razlikuje od »V 1«. Posamezna poročila o uspehih obstrlejevanja z »V 2« govorijo o »eksplozijah«, ki jih ni mogoče pojasniti, ter o »izredno močnem zračnem pritisku«.

Britanska vlada si prizadeva na vso moč, da bi preprečila objavo podrobnosti o velikih uspehih »V 2«, da ne bi tako o njih prišlo v izoemstvo kakke vesti. Kljub temu je doseglo preko neke nevarne prestolnice poročilo, da so dosegla nova eksplozivna sredstva v Londonu neverjeten učinek. Tako je bila na primer sredi

oktobra popolnoma uničena londonka postaja Epstun. Policija je takoj cernirala dotični mestni prelet ter preprečila radiovednežem vsak dostop. Vse prizadete oblasti so prejele nalog, da morajo strogo molčati. Iz londonških predelov Samberwell Mitchela, Station Road Sidecupa in Edmontona javljajo o izredno hudem razljanju celih hišnih blokov in prometnih naprav. Prav tako je bil porušen železniški most neke na jugu Londona. Sprito obstrlejevanje z »V 2« je bila britanska vlada prisiljena znova odgoditi še dovoljen povratek evakuirancev v London.

Tu je zabeleženih le nekaj delnih vesti o učinkih »V 2«, ki bo odsej skupno z »V 1« zadajal Britancem angleške prestolnice nadaljnje povračilne ularce.

Nadaljnje povračevanje Londonu in južni Angliji

Stockholm, 9. nov. Angleška poročevalska služba javlja, da je bil London v sredo zvečer zopet v ognju nemškega daljnostrelnega orožja, ki je povzročilo izgube in škodo. Tudi južna Anglija je bila napadena. Nekaj izstrelkov je treščil, kakor na primer izhaja iz angleških delnih priznanj, v skupino hiš ter je porušil mnogo poslopj.

Odločen protest zaradi obstrlejevanja nemških bolnic

Berlin, 9. nov. Po službeni vesti je javil poveljnik obkoljenega nemškega oporišča v Dunkerque, da je obstrlejevalo britansko topništvo tamkajšnje vojaške bolnice ter jih tudi zadelo, čeprav je britanske poveljnik točno vedel za njihovo lezo. Nemška vlada je sprito te nove kršitve mednarodnega prava odločno protestirala pri britanski vladi.

Novo japonsko vojaško vodstvo na Filipinih

Tokio, 8. nov. Za vrhovnega poveljnika japonskih čet na Filipinih je bil imenovan general Jamašita. Zastopnik japonske vlade je opozoril izoemške novinarje, da se lahko od generala Jamašite, ki se je odlikoval zlasti v bojih na Malaji in z zavzetjem Singapurja, mnogo pričakuje.

Novo japonsko vojaško vodstvo na Filipinih

Tokio, 8. nov. Za vrhovnega poveljnika japonskih čet na Filipinih je bil imenovan general Jamašita. Zastopnik japonske vlade je opozoril izoemške novinarje, da se lahko od generala Jamašite, ki se je odlikoval zlasti v bojih na Malaji in z zavzetjem Singapurja, mnogo pričakuje.

Nedvomno dokazuje imenovanje Jamašite, ki je med »ajuspešne« japonske vojskovodje, kak velik in odločilen pomen pripisujejo tudi v najvišjih japonskih vojskih krogih dogodkom na Filipinih.

Tokio, 8. nov. Japonsko mornarško ministrstvo objavlja: Za vrhovnega poveljnika japonskega brodirja na Filipinih je bil imenovan v admiral Denšiti, za poveljnika letalskih sil pa viceadmirala Šigeru Fukutome in Takajiro Unši.

Za obvezno vojaško službo v USA po vojni

Zeneva, 8. nov. Roosevelt je izjavil, da bi red videl glede predloga šefa generalnega štaba Marshalla o uvedbi splošne vojaške službe po vojni, najprej reakcijo javnega mnenja. Prva je odgovorila ameriška trgovska zbornica, ki je sporočila, da večina njenih članov podpira načrt generala Marshalla.

Kaos v Franciji

V vseh evropskih pokrajinah, ki so jih zasedli Angloameričani, naletimo na isto sliko notranjih trenj, ki so ponekod zelo podobne slikam iz najstrahotnejših državljanskih vojn. »Zavezništvo« nikjer nečje ali pa ne morejo poskrbeti za red, kakor bi to bila njihova dolžnost tudi po mednarodnem pravu.

Italija se že dolgo zvija v krčih notranjih ideoloških napetosti, ki jih od zunaj na vso moč podpira ne le kominternazna z Moskvo na čelu, temveč jih dopušča in celo sami podpihujejo tudi Angloameričani. Prav enako je v Franciji, katere notranji položaj je pred dnevi dramatično prikazal švedski list »Stockholms Tidning« s kratko ugotovitvijo: »Atmosfera v Franciji je sedaj tako napeta, da bi vsaka prenapetostna akcija lahko povzročila eksplozijo. Vzrok te napetosti je predvsem de Gaulleova odredba proti milicam, ki je izzvala spor med de Gaulleovo vlado in komunisti.«

Tudi druga poročila iz Francije odpirajo vpogled v tragično zankaliso de Gaulleove krenesine. De Gaulle, ki se je dokopal do politične veljave le z opiranjem na skrajno levice, je zaradi protifrancoskih izpadov te levice prisiljen sedaj nastopiti proti njej, pri čemer se — v nasprotju z dosedanjim taktiko — skuša opirati na London in Washington, od katerih pričakuje pomoči proti domaćemu sovražniku, ki si ga je sam vzgojil. Dočim je vse doslej ne le podpiral, temveč celo podpihoval politične strasti francoskega upornega pokreta doma, si sedaj nič drugega bolj ne želi, kakor da bi mogel čimprej izvesti razorožitev teh uporniških milic, ki so mu zrasle že preko glave. Vsa znamenja pa kažejo, da se uporniška armada proti temu odločno upira, pri čemer jo seveda podpirajo isti moskovski eksponenti, ki so že prej navidezno podpirali de Gaulle, da bi ga pridobili za naklonjeno stališče do komunističnih »makijeve«. Medsebojna borba, ki se je zaradi tega vnela v Franciji, se ne omejuje samo na polemiko glede oblasti, ki bi jo sedaj komunisti radi sami dobili v roke, temveč se z makijskih skupčin ali »mitingov« prenaša na ulice in postaja borba vseh proti vsem — prav po navodilih kominternskih agentov, ki podžigajo Francoze h krvavi revoluciji.

Zelo zgovorno poročilo o trenutnem položaju v Franciji je pred kratkim napisal Gerald Barry, lastnik angleškega lista »News Chronicle«, ki je po nedavnem obisku na francoskih tleh prišel do naslednjega značilnega zaključka: »Notranjepolitični položaj Francije je postavljen na ostrino noža.« Sunk na levo je po njegovem mnenju zavzel že tolikšen obseg, da je revolucija tako rekoč neizbežna. Kako presojajo ta razvoj levičarski elementi sami, pa najbolje kaže brzojavka, ki jo je šef komintern Dimitrov poslal neki makijski skupščini v Toulousu, metropoli vseh temnih francoskih sil. V njej pravi Dimitrov med drugim: »Sedanjí položaj nam odpira neslutne izgleda. Tudi v Franciji bomo kmalu popolni in neomejeni gospodarji.« To je torej juha, ki si jo je skuhal de Gaulle s svojim koketiranjem s francoskimi rdečimi elementi.

Med tem pa se je čez noč spet pojavil v Parizu de Gaulleov nasprotnik Giraud, s katerim de Gaulle doslej nikdar ni hotel sodelovati, ker sta nepamirljiva konkurenta v borbi za oblast. Razmere v »osvojenici« Franciji so namreč pripravile ameriškega vrhovnega poveljnika Eisenhowerja, v čigar rokah je zaenkrat dejanska vsa oblast v Franciji, do tega, da je pozval Girauda v Pariz, verjetno kot strahilo proti rdečim. Giraud naj bi po Eisenhowerjevi zamisli poskusil ostreje nastopiti proti makižem in vzpostaviti avtoriteto francoske službene vojske napram političnim oboroženim krdom, v prvi vrsti komunističnim. Zato je Giraudov prihod v Pariz povzročil med komunisti veliko razočaranje in ogorčenje, kar pa jih ni napotilo k popuščanju, temveč le k še bolj radikalnim zahtevam, in k še hujšemu pritisku na de Gaulle. S tem pa se še bolj zmanjšujejo izgledi za pomirjenje, ki naj bi ga poskusil doseči Giraud. Tako se Francija čedalje bolj pogreza v politično anarhijo, ki je posledica zaslepljene de Gaulleove politike.

Angleški novinar George Slocombe je bil pred dnevi prisiljen ugotoviti, da je kaos v Franciji vedno večji, kajti v deželi ni danes nobenega določnega režima, temveč najmanj pol ducata raznih »vlad«. V Parizu je politična vlada de Gaulle, katere oblast pa ne sega daleč preko mej francoske prestolnice. Razen njega je tu še vrhovna zvezniška oblast pod vodstvom generala Eisenhowerja, poleg obeh pa so še tri ali štiri francoske pokrajine, v katerih ne vladata niti de Gaulle niti Eisenhower, temveč krajevne oblasti upornikov. Ze sedaj ima to po ugotovitvi angleškega novinarja za posledico popolno upravno anarhijo, ki je samo prva stopnja k popolni politični anarhiji. Rezultat vsega tega je, pravi Slocombe, da danes vladajo v velikih predelih Francije razne »junte« temnih elementov, ki odrekajo osrednji vladi v Parizu vsako oblast...

Ta francoski primer ni važen in zanimiv samo zaradi informacije, temveč predvsem zato, ker je takšnih kratkovidnih in ambicioznih de Gaullov v današnji Evropi povsod veliko, zlasti tam, kjer so rdeči tolovaji s svojim nasiljem pod krinko »osvobodilne« borbe skušali ustvariti položaje, »zrele za revolucijo«. Tudi Slocombe se doma in v tujini vsiljujejo takšni de Gaulli, ki bi s svojim koketiranjem s komunistom radi speljali vse Slovence na pota stalne krvave revolucije po rdečem receptu. Pri tem se seveda vsi ti generali brez vojske ne zavedajo, da žagajo vejo, na kateri sede, kajti s svojim »sporazumštvom« bi pahili sebe in ves narod v strašno pogubo, kakor to zgovorno kaže prav francoski primer. Slovenci narod, ki je mabinacije komunističnih uničevalcev že davno spregledal, jim na tej poti nikdar ne bo sledil, temveč se bo le še bolj strnil in povezal okrog tistih, ki ga nesebično vodijo v boljšo bodočnost po poti prave narodne tradicije.

Zatamnitev od 17.10 do 6.20

Uspešna obramba na vseh bojiščih

Nadaljnje britanske in kanadske izgube na Nizozemskem — Brezuspeshni ameriški napadi v hürtgeanskem gozdu — Srditi boji ob Donavi in Tisi

Berlin, 9. nov. Na Nizozemskem je bilo težiske bojeve še vedno ob izlizu Schelde in Maase. Z žilavo ogorčenostjo so se branili Walcherena na severnem koncu otoka in v Middleburgu se nadalje upirali. Čeprav so bili ogroženi od vseh strani, so vendar obdržali svoja oporišča, ki so bila v težkem ognju. Po močni topniški pripravi so nato nasprotniki podnevi poizkušali izkazati na severno od Walcherena in Nord-Bevelanda ležečem otoku Schouwenen blizu kraju Zijpe svoje izvidniške oddelke, ki jih je podpiralo nekaj plavajočih oklopnikov. Nemške zaščitnice so se takoj spopale s sovražnikom in ga vrgle nazaj.

Po medtem prišlih vesteh so izgubili Britanci in Kanadci v bitki ob izlizu Schelde poleg še omenjenih 538 oklopnikov še tudi 15 do 20.000 ljudi, večkrat toliko pa jih je bilo ranjenih. Poleg tega so uničili ali zaplenile nemške čete 247 izvidniških oklopnikov in oklopnih prevoznih vozil, 125 letal, 15 tovornih jadranskih letal, mnogo izkrcavalnih čolnov in pa velike množice drugega vojnega materiala. Nemška 15. armada, o kateri je sovražnik trdil, da jo je uničil že v Normandiji, je ušla kakih 2000 ljudi.

Napadi Britancev na nemške postojanke južnovzhodno od Helmonda so se zaenkrat ustavili, pač pa so pričeli Američani znova napadati južnozpadno od Aachena v hürtgeanskem gozdu pri Vosenacku. V najtežjih bojih so se sovražnikovi napadi izjalovili ter je moral slednji znova opustiti že pridobljeno ozemlje.

Sprito izredno slabega vremena so začeli Nemci popustiti živahni boji na področju Metz-Thionville. V zapadnih Vogezih so ameriški oddelki skupno z de Gaullovi kolonialnimi četami znova napadli v dolini Meurthe, južno od Baccarata, v gozdovih zapadno od St. Dieja in med gornjo Mozelo in izvirki Ogona, ne da bi dosegli kakke uspehe. Nemške čete so odbile sunk morskikh in alžirskih oddelkov južnozpadno od Gerardmerja in ob izvirih Ogona.

Po splošnem zboljšanju vremena v srednji Italiji so boji na več krajih znova oživel. Nemške čete so v hudih borbah iz bližine prestregle ameriške in britanske krajevne sunke.

Na Balkanu so bili naperjeni sovražnikovi napadi proti nemškim zaščitnicam vzhodno od Vardarja in Setnice. Po dovozu nadaljnjih ojačenj se je položaj za nemške branilce utrdil. V dolini južne Morave je sovražnik po daljšem odmoru znova pričel napadati nemške postojanke, bil pa je krvavo odbit. V odseku pri Pčinji so izvršili Nemci uspešne protinapade.

Na vzhodnem bojišču se ponavlja že večkrat opazovani razvoj. Po večdnevni napadih z vsemi silami popušča boljševiški pritisk zaradi veliki izgub. Po dovozu rezerv napadejo včasih še na istem mestu ali pa poizkušajo prebiti nemške črte na drugem mestu. Ta sistem boksarskih sunkov je prinesel sovjetskim četam sicer čisto ozemeljske osvojitve, a nikdar odločilnega uspeha, stal pa jih je vedno neverjetno mnogo ljudi in materiala. Dočim tako izčrpujejo celo za ruske razmere ne več neomejene zaloge, se utrjuje odprna moč nemškega odpora v napadih in obrambi vsak dan bolj.

Enako kakor so popustili boljševiški napadi južnovzhodno od Liepaje zaradi izredno velikih izgub prejšnjih dni, se je zgodilo na področju Autza. Med 26. oktobrom

in 7. novembrom je vrgel sovražnik na to bojišče nad 55 strelskih divizij in nad 15 oklopnih brigad, ne da bi mogel prebiti nemške bojeve črte. Nemške skupine so uničile v teh 12 dneh skupno z germanskimi in latvijskimi prostovoljci SS 590 oklopnikov. Izgleda, da boljševiki v tem odseku še niso opustili svojih načrtov, vendar bodo lahko nadaljevali napade šele po dovozu svežih rezerv.

V južnem odseku se je razbil sovjetski velenapad na Budimpešto v slabše krajevne boje, med katerimi se že močneje odražajo nemški protikupeži. Nemške čete so očistile Veces, ki je v zadnjih dneh večkrat menjal lastnika, in napravile kljub žilavemu sovražnikovu odporu več uspešnih protinapadov.

Medtem so skušale na več mestih slabše sovražnikove sile prekoračiti Dunav. Nemški protikupeži so v teku. Ob srednji Tisi so napadle močne sovjetske prehotne in oklopnike sile v smeri proti severu in severozapadu. Boji, ki so se jih udeležile tudi madžarske čete, so bili zelo srditi in še vedno trajajo. Kljub trdovratni obrambi nemških čet se je sovražnik ponekod posrečilo napredovati. Ob meji vzhodne Slovaške so razbili lovci nekaj sovjetskih napadov v jakosti bataljona in polkov. Južno od prelaza Dukle, kjer se je izjalovil napad boljševikov v moči čet, so razbili nemški topničarji več sovražnikovih zbirališč. Sredi vzhodnega bojišča je bil dan miren.

Mannerheim v prahu pred sovjetskimi židi

Stockholm, 9. nov. Pomilovanja vredni politični igralci v Helsinkih, ki so prodali finski narod boljševizmu in postali pomočniki sovjetskih strokovnjakov za strele v tilnik, so uporabili 27. obletnico boljševiške revolucije, da bi z brzojavkam »Moskv« znova potrdili svojo podložnost. Višek klečeplazenja pred boljševiki si je dovolil maršal Mannerheim, ki je postal predsedniku sveta Sovjetske zveze Kalininu brzojavil, v kateri izraža, kakor belež z zadovoljstvom agencija Tass, »želje finskega naroda, da bi se trajni in prijateljski ter na obojestranskem zaupanju osnovani dobri sosedni odnosi Finske s Sovjetsko zvezo še bolj utrdili.«

Dalje pač ne gre. Maršal Mannerheim klečeplazi v prahu pred sovjetskim ždom, kar predstavlja najnižje ponižanje in največjo brezčastnost. Ako misli Mannerheim, da si bo s takim petolizništvom pridobil zase in za svojo klico moskovsko mlost se presenoto moti. Kremlja vse to ne bo spravlo iz ravnotežja in izpremenilo njegove taktike. Z isto monotonijo, kakor pri drugih narodih, ki so se izročili boljševizmu, so bo nadaljevala tudi boljševizacija Finske kljub vsem prklonom maršala Mannerheima in njegovih pomočnikov.

Izgubljena ameriška letalska oporišča

Sanghai, 9. nov. Z opustitvijo letališča v Kvejlju je izgubilo na Kitajskem razmeščeno 14 ameriško letalsko brodirje svoje 7. oporišče, piše »New York Times«. S tem je bilo istočasno pokopano v nadaljnje uspešne operacije na južnovzhodnem Kitajskem. Liučuo, ki ga napredujejo Japonci že resno ogrožajo, bo najbrže osmo oporišče, ki ga bo Japonska izrgala ameriškim letalcem.

Po očiščenju Slovaške

Bratislava, 9. nov. Minister Reicha in Reichsführer SS Himmler je odgovoril slovaškemu obrambnemu ministru Hasiku na njegovo pozdravno brzojavko ob osvoboditvi Banske Bistrice. Izrazil je svoje veselje sprito z kma češko-boljševiškega uporniškega poizkusa v Zvolenu in Banski Bistrici, ker so s tem ustvarjeni pogoji za nadaljnji blagoslovljeni razvoj po Aloifu Hitlerju ustanovljene slovaške države.

Bratislava, 9. nov. Bivši minister, profesor dr. Ferdinand Durčanský je dejal slovaškimi akademikom, da Sovjetska zveza ne podpira samostojnosti Bolgarije, Črne gore ali Srbije iz slovanskih interesov, temveč hoče na ta način le prodreti do Dardanel. Slovaški narod je dosegel z nemško pomočjo pravočasno in brez prelivanja krvi obnovo slovaške države. Slovaki naj zaupajo v svojo življenjsko sposobnost. Državna samostojnost je za Slovake življenjsko vprašanje in jo morajo zato Slovaki braniti z vsemi sredstvi. »Gardistae zahteva popolno očiščenje, ne le povzročiteljev upora, ki bi predstavljali konec Slovaške, temveč tudi vseh trhlil in podkupljivih.

Intervju s Francom

Madrid, 9. nov. General Franco je dovolil poročevalcu agencije »United Press« intervju, v katerem je poudaril, da ni bila Španija nikdar fašistična in tudi nikdar ni bila zvezana z osnoma silama. Izrečno je dejal, da želi sodelovati z Angloameričani in boljševiki, da bi organiziral svetovni mir. Opozoril je, da oblika španske vlade ne pomeni nikake ovire za takto sodelovanje.

Zavezniška reakcija na ta intervju je bila povsem negativna. »Daily Herald« označuje za nesramne izjave Franco, ki se je leta 1936 v fašističnem avtomobilu pripeljal v Španijo ter sedaj kraj ceste čaka, ali bi se dobil kak prostor v zavezniškem vojni ter prišel tako na mirno

Nekaj misli ob zaključku vsesvetske akcije Zimske pomoči

Letošnja vsesvetska nabirna akcija je za nami. Ljubljanci in Ljubljanki so pravilno razumeli prizadevanja dobroteljskih ustanov in so se dostojno odzvali. Na podlagi števil, ki jih bomo objavili prihodnje dni, se bo lahko vsako prepričalo, da je letošnja vsesvetska nabirna akcija, ki jo je s sodelovanjem drugih dorodnih ustanov priredila Socialna pomoč, dosegla razveseljiv rekord.

Ob tej priliki smo od naročnika, ki je sodeloval pri nabirni akciji, prejel tehten dopis, ki pravi med drugim:

Geslo, naj počaste spominjati z dobrimi deli za žive, je močno odjeknilo med ljubljanskimi prebivalstvom. Vendar pa še je tudi pri tej nabirni akciji izkazalo, da je v našem mestu še zmeraj nekaj ljudi, ki se ne za-vedajo dejanskega stanja, ne čutijo s sočlovekom v stiski in so še zmeraj pnenja, da so najpomembnejše vprašanje tega sveta njihove kupčije in spekulacije. Kolikor se je dalo opazovati, so tudi pri vsesvetski akciji sorazmerno največ prispevali manj premožni sloji, dočim so se premožni in zelo premožni sloji — razen nekaterih izjem — odkupili z zneski, ki jim ne morejo biti v čast. Mnogi prav premožni Ljubljanci so prispeli po 50 ali 100 lir, pa celo še manj. Pri tem se se zgovarjali na vojno, češ da traja že šesto leto in da so zaradi tega izpraznili vse zaloge, da ni več nobene kupčije, da »delajo« z veliko »gub« itd. Cele storitve so vedeli nekateri povedati in se pritoževati tako spretno in prepričljivo, da bi bil slednjič koga prepričali, da so bolj oni pomoči potrebni kakor reveži po gramoznih jamah in drugih.

Dejstva govore seveda ravno nasprotno. Vsak, kdor je le malo opazoval življenje med vojno, je lahko spoznal marsikaj zanimivega. Mnogi so si nakopili za naše razmere vprav pravilni bogastva. Čim več pa so s nagradami, tem manj razumevali za skupnost: so kazali. Slehera nabirna akcija v korist bednih je bila zanje odveč. Tudi danes se še zmeraj dobe zelo premožni ljudje, ki odrečejo prosjaku dvajset, največ petdeset stotink...

Najbolje so se letošnji odzvali ključu na pomoč, kakor rečeno, manj premožni sloji. Uradniki, državni in zasebni obrtniki, mali trgovci in delavci. Tudi so radevoljno po svojih močeh pomagali bratom in sestram, ki so brez lastne krivde zašli v stisko in bedo. Oni razumejo težave in potrebe siromašnih, čutijo z njimi, ker sami ne žive v izobilju, marveč se s poštnim delom skromno preživljajo. Dali so mnogo več, kakor bi bili morali dati svojim dohodkov primerno. Marsikdo od njih si je svoj prispevek res odtrgal od ust.

Če bi se bili vsi premožni odzvali ob vsesvetski nabirni akciji v sorazmerni z neprimernostjo, bi bilo že s to nabirko v veliki meri rešeno vprašanje bede. Poleg škode, ki jo zaradi njihove nevednosti trpe najpoboljšani, pa so se javno osmešili in osramotili. Javnost se namreč ne more načuditi, kako je možno, da so dali najmanj prav tist, ki bi morali dati največ. Slehera poštnega človeka mora takšna nevednost boleti. Obenem pa mora priti nehoti do prepričanja, da nekaterim do spoznanja res nič ne pomaga. Daš je tudi že mnogim premožnim vojna čez noč vzela vse — vzemimo samo primer terorističnega bombardiranja naših krajev — drugi bolj srečni še zmeraj nočejo spoznati negotovosti svojega trenutnega položaja. Zasljepljeni žive svoje staro življenje in ne pomislijo, da se bodo morali morda že jutri pridružiti množici brezdomcev in drugih revežev.

Opazovalec.

Roosevelt je bil znova izvoljen

Ženeva, 9. nov. Po doslej prselih delnih poročilih o predsedniških volitvah v Ameriki, pri katerih sta kandidirala Roosevelt za demokratsko stranko, Dewey pa za republikansko, je razvidno, da je bil Roosevelt, kakor so splošno pričakovali, ponovno izvoljen.

Po vestih londonskega radia je dobil Roosevelt večino v 36 državah, ki pošljejo v zbor volilnih moči 412 poslancev. Dočim je zmagal Dewey v 12 državah, katere bo zastopalo 119 volilnih moči. Roosevelt je dobil po dosedanjih podatkih 15,75 milijona vseh oddanih glasov Dewey pa 13,50. Vest pravi, da bodo demokrati še dalje obdržali svojo večino v zgornji zbornici in jo imeli, kakor kaže, tudi v reprezentančnem domu.

Berlin, 9. nov. Doslej je bilo kontroliranih 49,5 milijona glasov. Republikanski kandidat Thomas Dewey, guverner države New York je dobil 22,3 milijona, Roosevelt pa 4,9 milijona glasov več.

Diplomatski dopisnik agencije DNB dr. Siegfried Horn piše:

»Ponovna izvolitev Roosevelta ne preseneča poznavalca razmerja sil v Ameriki, ameriških volilnih metod in političnih tokov. Ki so se tam pojavili v zadnjem času. Sicer prajajo glasovi, ki jih je dobil Rooseveltov nasprotnik, da navdaja Rooseveltova politika številne kroge ameriškega naroda s skrbjo, vendar kaže, da je smatrala večina volilcev, da bi bila izprememba političnega in vojaškega vodstva dežele ob vsiki vojne pretežko breme. Ta morda odločilni argument so upoštevali tudi evropski opazovalci v svojih napovedih. Zato se jim ni treba bavit s problemi, ki bi jih prinesla izprememba predsednika. Načrbe in cilje Rooseveltove politike so že zdavnaj spoznali in temu primerno računali z njimi. Glavno zahtevo washingtonske zunanje politike predstavljajo znatni konec vojne z Japonsko. Temu cilju podpirajo vse ostalo v nadi, da bodo morda le še pridobili Sovjetsko zvezo za vstop v vojno proti Japonski, v naj-

slabšem primeru pa vsaj njena oporišča v Sibiriji. Ohraniti močkovske naklonjenosti ter izogibanje vsemu, kar bi lahko vzbudilo nevoljo v Krenliu, sta poglavitni zahtevi, za kateri je Roosevelt brez pomislekov žrtvoval Atlantsko listino, se odpovedal rešitvi političnih vprašanj v Evropi, zlasti na evropskem vzhodu in jugovzhodu ter bil celo pripravljen izročiti čunkinske zaveznike komunizmu. To uslužnost Moskvi mu je slednja povrnila s podporo v volilni kampanji in z glasovanjem komunistov za Roosevelta.

Tudi vojne napore Amerike v Evropi je treba presojati predvsem s tega stališča. Kajti nihče v Evropi ni zleži v onih državah, ki so že okusile objubljenе »svobodine«, ne vidi v Rooseveltovih človeških gestah in načrtih za svetovno varnost nič drugega kot sredstvo za zadovoljevanje izredno egoističnih želja, ki v njih že tiči kal novih sporov.

Ameriški narod sam bo moral nositi posledice ponovne Rooseveltove izvolitve. Da bo moral zato plačati visoke žrtve, je spričo težnje gospoda iz Bele hiše, da stavi vse na eno karto ter se le ne spominja svojih prejšnjih volilnih obljub, samo ob sebi umevno. Evropa pa bo odgovorila na Rooseveltovo ponovno izvolitev s podvojitvijo svojih naporov, ki naj razbijejo na njen račun zaigrao igro bojševizma na vzhodu in kapitalizma na zapadu. Ni še znano, ali bo predsednik prenosoval svojo vladu, ki je vsekar že ostarela. Dočim stoji Roosevelt sredi 60 let, ima njegov zunanji in notranji minister že nad 70. vojni minister pa se bliža celo 80. Starci novega sveta hočejo torej odločiti o mladih narodih starega sveta. Ideje, ki jih imajo oni, bo imela še nadeja tudi vsak nov krog ljudi, s katerimi bi se Roosevelt obdal.

Nemški odgovor možu, čigar pravo človeštvo se izraža v Morgenthauovem načrtu, je nedvomen. O odgovoru Japonske moči, ki ga je šele kampanja tiska prislila, da je zavrnil iz kotala padlega japonskega vojaka napravljen nož za odpiranje pšem, ni treba dvomiti.

Borbe na hrvatskem področju

Uspehi hrvatskega orožja v Bosni — Ustavljeno sovjetsko prodiranje v Sremu — Tolovaji povsod razbiti

Zagreb, 7. nov. Napadajoče sovražne batalione rdeče vojske med Savo in Dunavom so hrvatske oborožene sile z uspehom potisnile nazaj in na nekaterih mestih vrgle preko obeh rek. Sovražnik je napadal z močnimi četami, toda ni imel nikjer uspeha, ker je hrvatskim oboroženim silam pomagala tudi nemška vojska. Obkoljen in uničen je bil cel sovjetski polk. V Sremu je bil veliki nspad na kraj Lačarak odbit z uspehom med velikimi izgubami sovražnika. V južnem in srednjem odseku sremškega področja je v teku silko sovražno topniško in minko obstreljevanje, dočim je v severnem odseku popolnoma mirno.

V področju Tomislavgrada (Duvno, Bosna), so z uspehom odbili napadi tolovajev, ki beže proti morju.

V bližini Mostarja so tolovaji z okoliških hribov navalili na mestce Ztomisl (Hercegovina), toda napad je bil krvavo odbit po celodnevni borbi.

Južnovzhodno od Koprivnice trajajo pri Borovlanih in pri Bregu borbe s tolovaji že nekoliko dni in so še sedaj v teku.

Pri Konjici (Hercegovina) so hrvatske oborožene sile porazile dve tolovski skupini in sta med ujetniki tudi dva odmetniška častnika Knežević in Vrčič.

S področja Hrašćina-Trgovšče (Hrvatsko Zagorje) so hrvatske oborožene sile po dvodnevni borbi pregnale odmetnike in uspešno nadaljujejo pregon tolovajev.

Hrvatske oborožene sile tudi uspešno nadaljujejo čiščenje ceste Rogatica—Vrčin (vzhodna Bosna), ki so jo zadnje čase često napadali odmetniki.

Severnozapadno od Banjaluke so z uspehom nočnem napadu hrvatske oborožene sile poglne odmetnike na zapad. Sovražnik je imel izgube. Zaplenjena sta dva topa, 4 strojnice in 87 pušk.

Zagreb, 8. nov. Sovražna letala so 7. t. m. bombardirala Mostar, Sarajevo in Vinkovce. Povzročena je bila škoda na stanovanjskih hišah, bilo pa je tudi nekoliko človeških žrtv. Profiteletski topovi so zbili v Mostarju 2 sovražniško letali, v Sarajevu 4, v Vinkovcih pa 1.

Pri Čitluku so borbe s tolovaji.

Na jadranski obali se razvijajo vojna podjetja po načrtu, toda ta podjetja so brez večjega pomena.

Stanje v vzhodnem Sremu med Dunavom in Savo je neizpremenjeno in je bojšče ustavljeno. Rdeča armada napada v družbi s tolovaji posamezne točke s topniškim ognjem. Pri Bečanovu je izgubil sovražnik 55 padlih. Zaplenil je tudi 1 top in 1 lučalo za mine.

Hrvatske oborožene sile so odbile napade odmetnikov pri Posušju, Kapeli-Batrinu in nedaleč od Bečvara.

V Gorskem Kotaru so imeli tolovaji velike izgube; ujetih jih je bilo 68, 3 pa so prebežali na hrvatsko stran. Med njimi je tudi nekaj častnikov.

Pri Otočcu so hrvatske oborožene sile imele spopad s tolovaji, ki jih je padlo 46, zaplenjeno pa je mnogo vojnega blaga.

Pri Sokolovcu (Bosna) so bili odmetniki z uspehom odbiti in poraženi.

Na področju Romanije (Bosna) so izgubili tolovaji okoli 100 padlih in mnogo ranjenih. Zaplenjene so velike količine streljiva.

Pri Krescu (Bosna) so hrvatske oborožene sile porazile odmetnike in zaplenile večje količine vojnega blaga.

V bližini Zenice so ustaške in domobranske čete razorožile večje število odmetnikov, ki so na tem področju Bosne izvrševali nasilja nad mirnim prebivalstvom.

Zagreb, 9. nov. V vzhodnem Sremu se nadaljujejo ukrepi za ustalenie obrambne črte. V severnem odseku sremškega področja izvršuje sovražnik posamezne napade. V ozadju fronte v Sremu so sovjetska letala napadala okolico Šida in Tovarnika ter bombardirala to ozemlje. Zapadno od Nevesinja (Hercegovina) je prišlo do borbe in je bil sovražnik po hudem spopadu pregnan.

Na jadranskem bojšču se nadaljujejo pokreti hrvatskih oboroženih sil po načrtu, n-kjer pa n: močnejšega dotika s sovražnikom. Prišlo je do borbe s tolovaji v bližini Kosova (Dalmacija) med Kninom in Dmišem.

Naročite se na romane „Dobre knjige“

General Žekov o prevratu v Bolgariji

Dunaj, 9. nov. Vrhovni poveljnik bolgarske vojske v svetovni vojni general Žekov je izjavil zastopniku DNB-ja, da je predstavljal bolgarski prevrat letos 9. septembra le tragičen nesporazum, ki ga bo zgodovina prej ali slej popravila, ker je bolgarski narod Nemcem v bistvu le prijateljsko naklonjen. O tem ne moreta prevratnik nikogar niti protijudska vlada niti njena izdajalska hlapčevska politika Žekov je dejal, da ga z Nemčijo že 50 let večji isti ideal in da je poln občudovanja za junaški boj in slavno dejanja.

Rumunija pod boljševiki

Stockholm, 9. nov. Kakor javljajo iz Moskve, je sprejel rumunski ministri svet zakon, po katerem se Rumunija zavezuje, da bo vrnila Sovjetski zvezi vse bojne plen iz bojev proti njej.

Po vesti iz Bukareste označuje tamkajšnji tisk, ki je pod sovjetskimi nadzorom, novo rumunsko vlado kot »vlado narodne edinstva«. V vladi so zastopniki vseh demokratskih strank in skupin. Komunistična stranka in socialni demokrati, ki tvorijo s tremi skupinami levega krila narodno demokratsko fronto, imajo 7 ministrskih mest, s čimer so dobili večino nad narodno kmečko stranko dr. Manuila, ki ima 5 ministrov. Narodna liberalna stranka Bratunaja ima nadaljnje 4 ministre, med drugim tudi finskih ministra za vojno proizvodnjo. Rumunski izdajalci pa se bodo lahko le tako dolgo veselili svojih mest, dokler bo to Moskvi prišlo.

Stockholm, 9. nov. Sovjetska poročevalska služba javlja iz Bukareste, da je prišel tjakaj v sredo prvi namestnik ljudskega komisarja za zunanje zadeve Višinski. Namen njegovega potovanja je »nadzorstvo nad izpolnjevanjem pogojev premirja z Rumunijo«.

Angleške skrb v Grčiji

Bern, 9. nov. Dočim se Velika Britanija za večino narodov, ki so jih zasedli boljševiki, kakor n. pr. za Finsko, Rumunijo in Bolgarijo dokaj malo meni, se kaže, da je njeno, postopanje glede Grčije popolnoma drugačno. Na povratku iz Moskve se je Eden osebno poučil o položaju na Grškem. Nadalje je zagotovil vrhovni poveljnik angleških čet v Grčiji, da bodo prispela živila, min. predsednik Papanou pa je napovedal stabilizacijo valute, ki jo bodo skušali doseči očitno s podporo angleške banke. V tukajšnjih grških krogih so mnenja, da se Anglija resno pripravlja, da bi z investicijo večjih sredstev obvladala notranjopolitične nevarnosti v Grčiji in preprečila nadaljnje razširjanje komunizma, ki so ga podpirali iz Moskve in ki je spričo revščine prebivalstva pridobil mnogo pristaev. Velika Britanija si skuša na ta način ohraniti svoj vpliv na tem področju, ki mu zaradi svojega svetovnega imperija pripisuje največji pomen.

Curib, 8. nov. Kakor javljajo iz Aten, nameravajo še ta teden uvesti nove drahme. V obtok bodo tani kovanci od pol drahme do 50 drahem. Razen tega bodo izdali novčanice do 5000 drahem. Novčanice tiskajo v Londonu, medtem ko kujejo kovance do 50 drahem v Atenah.

Zagreb, 9. nov. Po poročilih iz Aten je dosegla grška inflacija naravnost mrzlične višine. Če je danes en angleški funt vreden 4 trilionne drahme, rabiš jutri že 11 in naslednjega dne 16 trilionov, da si lahko nabaviš nov funt. V Atenah moraš biti v sedanjih časih zelo bogat, ako si hočeš kupiti ribo za kosilo. Pomankanje je tako veliko, da ne morejo niti oni, ki imajo še devize, plačati cen.

Bonomi v zagati

Milan, 9. nov. Bonomi je izjavil rimskemu zastopniku Reuterja, da so mu zastopniki Brazilije že zagotovili, da se bodo smeli Italijani naseljevati v tej deželi. Dejal je, da Italijo tako uničujejo, da je ne bo mogoče popraviti, ker manjka sredstev za obnovo porušenega. Tudi ni nikakih možnosti vsaj za zasilno nastanitev ljudi, ki so brez strehe. Zato ne preostane vladi nič drugega, kakor da svetuje prebivalstvu, da se odseli. Bonomijeva izjava je priznanje popolnega propada izdajalske kilke, ki nima druge rešitve kakor da loči Italijane od njihove domovine in da napravi iz njih brezdomce.

Turčija namerava priznati Bonomijevo vlado

Amsterdam, 9. nov. Reuter javlja iz Ankare, da je sklenila turška vlada priznati Bonomijevo vlado ter imenovati turškega poslanika v Perziji Kemala Nushuja za svojega veleposlanika v Rimu.

Nova organizacija angleških rudarjev

Stockholm, 7. nov. »Afton Tidningen« objavlja vest iz Londona, da se je vršilo v Angliji glasovanje za ustanovitev rudarskega združenja, ki bi obsegalo vso Anglijo. 430.630 rudarjev je glasovalo za in 39.464 proti. Sedaj ustanovljeno rudarsko združenje bo šlo predvidoma 700.000 članov. Novo združenje zahteva podraževanje nadzorstva nad rudarsko industrijo.

Novi uspehi domobraskih udarnikov

Po svojih sijajnih uspehih sredi oktobra, o katerih smo že poročali, energične domobranske udarne skupine niso mirovale in niso dale komunističnim krdelom, da bi spala na svojih klavnih »lavorikah«. Zasedlovala in podile so jih naprej in naprej ter jim zadajale še vedno nove udarce. Čeprav so se komunisti še dalje ravnovali po onj znani poveljki: »hitrih nog naokrog«. Iz poročil, ki so prispela v zadnjih dneh, naj navedemo naslednja:

Dne 27. oktobra je stotnik Meničanin krenil s svojo skupino proti Sv. Križu nad Stično. Tam je pri Primskovem tabarila »slavna Cankarjeva brigada«. Ko je zvedela, da »grede« — domobranci namreč — jo je hitro ubral proti vzhodu. Vendar je izgubila šest ljudi, od tega štiri padle in dva ujeta.

Dva dni kasneje, 29. oktobra, je ista udarna skupina odšla v smeri na Rdeči kal, tudi med Stično in Litijo. Tam nekje je bila rdeča »junajska 12. brigada«, ki pa domobranci spet ni počakala, temveč je »iz taktičnih razlogov« uprizorila nagel »pokret nazaj«. Pač pa so domobranci naleteli na izvidniško zasedo »10. brigade«, ki je bila tako pozorno na straži, da so

O sovjetskem šolstvu bo gg. profesorjem in učiteljem ljubljanskih šol v petek, dne 10. novembra ob 8. uri zjutraj v dvorani kina Sloge predaval pobegli sovjetski profesor g. Sergej Grotov. — Šolniki, udeležite se tega predavanja.

Izplačilo božičnih doklad

Šef pokrajinske uprave sporoča, da je vrhovni komisar na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« s svojo rešitvijo z dne 1. okt. G. Z. VIII. 30 Dr. K/H odredil, da je v skladu z ureditvijo božičnih dokladov v Ducejevi Italiji obvestiti v pošte prihajajoča mesta, da se mora za 1. 1944 izplačati delavcem v zasebnih podjetjih 192 urnih mezd. Od teh je izplačati 144 ur takoj, najkasneje do 31. X. 1944, ostalih 48 ur pa pred Božičem.

V kolikor pripada nameščencem kot božična doklada enomesečna plača, je prav tako tri četrtine te plače izplačati na kasneje do 31. X. 1944, eno četrtino pa za Božič. Na račun božičnih dokladov je izplačani predujmi, odbitki in podobno se imajo vrčati.

S tem se obveščajo vsa v poštev prhajajoča podjetja zaradi nujnega izplačila odrejenih dokladov.

Obvestila »Preveda«

Prodaja mesa

Potrošniki prejmejo v soboto dne 11. t. m. 10 dkg govedine proti odvzemu odrezkov »t. 2 in 3 Nov.« novembarske živilske nakaznice, izdane od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani.

Mesarji morajo biti v petek, dne 10. t. m. točno ob 15. uri na Mestni klavnici zaradi dodelitve mesa.

Poziv mesarjem

Mesarji od črke K—P naj dostavijo posodo za zaseko dne 10. oni od črke R—Z pa v ponedeljek 13. t. m. na Mestno klavnico, obakrat ob 8. do 10. ure.

Lord Moyne žrtev židovske »Zvezde«

Ženeva, 9. nov. Včeraj je bil v Kairu vojaški pogreb lorda Moyne. Njegovo truplo bodo balzamirali ter ga z letalom prepeljali v Anglijo.

Stockholm, 9. nov. Reuter javlja iz Kaira, da sta v sredo priznala oba agentura, da sta umorila lorda Moyne. Nadalje sta priznala, da pripadata židovski tolpi »Zvezda«. Pišeta se Mojzes Cehen in Izak Salzmann ter sta oba žida.

Na podlagi službenih izjav poroča »Exchange Telegraph«, da niso našli pri obeh morilcih lorda Moyne nikakih izkaznic ali papirjev. Morila sta se branila podatki kakršno koli pojasnilo, tako da niso zaenkrat ugotovili nobenih novih podrobnosti. Preiskava se nadaljuje. Oba morila sta govorila hebrejsko. Dejanje sta priznala, a sta izjavila, da bosta o svojih nagibih poročala šele pred sodiščem. Sojena bosta pred egiptskim sodiščem.

Ženeva, 9. nov. Čeprav je neka Reuterjeva vest iz Kaira brez ovinkov priznala židovsko krivdo pri umoru britanskega ministra na Srednjem vzhodu lorda Moyne in čeprav je novostvistična organizacija priznala umor kot židovsko delo, poskušajo še vedno v Angliji, da bi prešli tiho preko tega. Tako je Churchill v svoji izjavi v spodnji zbornici o tem sploh molčal in pustil vprašanje krivde še odprto. Tem bolj značilna je propagandna goinja, ki so jo doživeli Britanci z Reuterjevim intervjujem predsednika britanskega odbora za židovsko armado in lige za palestinski statut lorda Strabolija. Ta intervju, v katerem odrihva Strabolgi krivdo enostavno na »nacistične agente«, bi že skoraj postal dobra propagandna laž, ako ne bi nekaj ur prej objavili nedvomne karske ugotovitve. V Strabolgijevi izjavi o umoru se naravnost čutijo židovske bolečine, ko izjavlja: »Ako bi bil umor res delo židov, bi to priznal«. S temi besedami je hotel Strabolgi sploh odkloniti vprašanje židovske krivde, moral pa je vsekar razpravljati o možnosti židovskega sotorilstva, glede katerega je dejal: »Ako bi židje storili ta umor, bi predstavljal presenetljiv razvoj. Dokazoval bi, da obstojajo globoki nesporazumi, ki jih je treba raziskati in ugotoviti. Celotno, ako bi bili ti teroristi le mala tolkovaška skupina, so morali imeti le velike obtožbe, da so se poslužili celo umora«. Z drugimi besedami, umorjenca že proglašajo za krivega! Tudi to ni nič novega, ako gre za židovskega varovanja.

Roosevelt in Hull povabljena v Pariz

Madrid, 8. nov. De Gaulle je povabil po svojem zastopniku v Washingtonu Roosevelta in Cordella Hulla, naj prideta v Pariz, kjer se jima bo francosko prebivalstvo zahvalilo za severnoameriško vojaško pomoč. Roosevelt je vabilo sprejel, bo pa kasneje določil čas obiska.

Gospodarstvo

Angleške težave z železno rudo

Anglija je bila še v drugi polovici prejšnjega stoletja na prvem mestu v svetovni proizvodnji jekla. Še leta 1870. je odpadlo na Veliko Britanijo 50% svetovne proizvodnje. Danes pa zavzema Anglija v svetovni proizvodnji jekla šele četrto mesto za Zedinjenimi državami, Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Po podatkih, ki jih objavlja »Neues Wiener Tagblatt«, je znašala angleška proizvodnja jekla v letu 1936, komaj 11,8 milijona ton, naslednje leto pa 13 milijonov ton. V sedanjih vojni se je samo leta 1940, povzpela na 15 milijonov ton, od tedaj pa je zopet nazadovala, verjetno na 13 in pol milijona ton.

Med številnimi vzroki tega nazadovanja zavzema važno vlogo vprašanje oskrbe z železno rudo. Do leta 1870. je angleška železarska industrija krila svojo potrebo iz domačih rudnikov železne rude. Od tedaj pa je v rastoči meri navezana na uvoz železne rude. Pred prvo svetovno vojno je železarska industrija v Veliki Britaniji uvažala rudo predvsem iz Španije, po letu 1918. je v rastoči meri uporabljala skandinavsko rudo in med špansko državljansko vojno tudi severnoafriško rudo. Nova Fundlandija, ki je krila pred sedanjo vojno le 1% uvozne potrebe železne rude, je

Nova policijska ura

od 9. zvečer do 4.30 zjutraj Velja že nocoj, v četrtek!

v vojnih letih glede dobave železne rude zavzela pomembno vlogo, saj je vojna prinesla železarski industriji velike težave pri oskrbi z železno rudo. Odpadla je možnost uvoza francoske, švedske in norveške rude, ki je pred vojno predstavljala 30% vsega uvoza. Izpadek so skušali nadomestiti s povečano domačo proizvodnjo rude, vendar vsebuje ruda iz angleških rudnikov le 25 do 30% železa, plavži pa so urejeni predvsem za predelovanje visokoodstojne inozemske rude. Tako si Anglija tudi z rastočo domačo proizvodnjo rude ni mogla mnogo pomagati. V zadnjem letu so sicer prišle v tek dobave alžirske rude, vendar te dobave niso mogle kriti primanjkljaja. Iz Španije pa po angleških podatkih že nekaj mesecev ni prispela nobena ruda.

Sedaj predlagajo angleški gospodarski krogi, da bi se proizvodnja železa v vseh državah britanskega imperija stnila v enotno organizacijo. Izven Anglije ima na področju imperija največjo proizvodnjo Kanada, ki je pred vojno sama izdelala 3,6 milijona ton jekla, v vojnih letih pa se je proizvodnja dvignila na preko 6 milijonov ton. V Indiji, Avstraliji in Južni Africi proizvodnja ni tako pomembna. V najboljšem primeru znaša celotna proizvodnja jekla v britanskem imperiju 20 milijonov ton. Tudi ves britski imperij je prišel v svetovni proizvodnji jekla prav tako na četrto mesto kakor Anglija sama. Vprašanje pa je, če se bo hotela jeklarska industrija v deželah britskega imperija tako tesno povezati z jeklarsko industrijo v Angliji.

Gospodarske vesti

== Vlaganje prijav za zgradarino. Davčna uprava za mesto Ljubljano opozarja vse hišne lastnike, da je treba prijave za odmero zgradarine za davčno leto 1945 vložiti do 30. novembra t. l. Da ne pride do prevelikega nalaga zadnje dni novembra, naj davčni zavezanci čim prej vložijo izpolnjene prijave, ki jih sprejema za mesto Ljubljano davčna uprava na Vodnikovem trgu št. 5 v vložišču (soba št. 5, I. nadstropje).

== Italijanska filmska proizvodnja. Kakor smo svojčas poročali, so italijanske filmske družbe še pred padcem Rima prenele vso opremo filmskih ateljev iz Rima v Benetke, tako da je rimsko filmsko mesto Cinecitta sedaj docela opušteno. Anglo-američani so v velikih ateljih uredili taborišča za vojne ujetnike. V Benetkah so takoj začeli z izdelovanjem filmov. Dokončali so 10 filmov, ki so jih pričeli snemati že v Rimu, vrhu tega so izdelali 8 filmov, ki so jih v celoti snemali v Benetkah. Tudi filmski institut Luce se je preselil v Benetke, kjer izdeluje poleg zvočnih tednikov tudi kulturne in druge filme.

== Iz Badoglijeve Italije. Iz Milana poročajo, da je v teku zadnjega leta v zvezi z vojnimi dogodki in zasedbo znatno nazadovalo številčno stanje živine v zasedenih področjih Italije. Število konj in mežgov se je zmanjšalo za 45% v primeri s predvojnimi stanjem, število svinj za 85% in število goveje živine za 53%. Finančno stanje železnice na Sardiniji se je po vesteh iz Rima tako poslabšalo, da železniska uprava ne more več v redu izplačevati mezd in plač. Zaradi pomanjkanja premoga je položaj v oskrbi Rima z elektrikinim tokom zelo napet. Švicarski list »Der Bund« poroča, da dobivajo potrošniki v Rimu v posameznih okoliših le vsak četrta in električni tok. Občutno je omejen tudi tramvajski promet.

== Izledovanje ležišč nafte v Angliji. V Angliji so šele leta 1936, pričeli proučevati možnosti pridobivanja nafte v deželi sami in so na podlagi geoloških raziskovanj navrtali prve sonde. Kakor sedaj navaja poročilo družbe Anglo-Iranian Oil Comp., so bila nekatera teh vr

Kronika

Führer je odlikoval šefa nemških prevoznih enic zbornega poveljnika Wilhelma Nagla z viteškim križcem križa za vojne zasluge z meči. Poveljnik Nagel je ustvaril s petletnim neumornim delom prevoznih enic, ki so v največjih motoriziranih prevoznih formacijah, z zglednim osebnim sodelovanjem in široko osebnim vodstvom je omogočil presenetljive uspehe svojih enic, ki so prevozile stotine milijonov kilometrov ter dovažale vojske oskrbo, oborožitve in OT-ju material ter s svojimi velikimi avtomobilskimi popravilnicami dosegle edinstvene uspehe.

Hrastov list k viteškemu križu je Führer podelil SS Gruppenführerju in generalnemu poročniku vojaške SS Maxu Simonu, poveljniku SS okolišarske divizije Reichsführer SS.

Nemški poveljni general v. p. Hermann von Kuhl, ki živi v pokoji v Drochtersenu pri Sladeju, je praznoval 2. novembra svoj 88. rojstni dan. Pred svetovno vojno je bil član velikega generalnega štaba ter je bil sodelavec grofa Schlieffena.

Za novega rektorja na visoki šoli za agronomijo na Dunaju je bil imenovan diplomirani gozdarski inženjer Leo Cernak.

V Dresdnu je umrl 91letni nestor nemških predzgodovinskih raziskovalcev prof. dr. Johannes Deichmüller. S svojimi izkopavanji je položil temeljni kamen za predzgodovinsko raziskovanje na Saksu. Ob njegovi 91letnici mu je podelil Führer Goethejevo medaljo.

Dan svobode, s katerim se spominja dežela ob Varti vsakoletno združuje z Reichom, je bilo to leto v znamenju obrambne volje in enoglasne pripravljenosti. Govorila sta Reichsführer SS Himmler in generalni polkovnik Guderian.

Bolgarska princesa Evdoksija je bila po vseh nemških listov aretirana. Princesa Evdoksija je sestra pokojnega bolgarskega kralja Borisa III. in bivšega regenta prince Cirila. Sedaj je princesi Evdoksiji 47 let.

Od liberalcev h konservativcem. Po londonskem poročilu lista »Goetheborgs Handels und Schifffahrtszeitung« namerava bivši angleški vojni minister Hore Blisha, ki pripada sedaj neodvisni stranki

in ki je bil preje narodni liberalce, prestopiti h konservativcem. To je židovska zvestoba in prepričanje!

Lyon brez premoga. Kakor javlja »Tribune de Geneve«, niso mogli prebivalstvu Lyona ležati v nasprotju z drugimi vojnimi leti razdeliti niti najmanjše količine premoga.

Štetje živine v Nemčiji. Nemški minister za prehrano je odredil, da se mora dne 3. decembra prešteti vsa živina na nemškem ozemlju. Vsak lastnik živine bo odgovarjal za navedbo, katere bodo posebni organi prekontrolirali. Poleg goveda, konj, prašičev in drobnic bodo popisali tudi kunce in perutnino.

Natakarji pomagajo lupiti krompir. V nemških listih čitamo: Med tem ko vlada v kuhinjskih obratih dopolne velik promet, so natakarji ob tem času navadno le malo zaposleni. Nasproti pa imajo sobarice v hotelih v dopoldanskih urah več dela nego pozneje. Zaradi tega so oblasti odredile, da se imajo natakarji zaposliti v dopoldanskem času pri kuhinjskih delih in sicer bodo pomagali v prostem času lupiti krompir, čistiti zelenjavo in slično. Tudi drugo hotelsko osebje bo zaposleno pri pomožnih delih, da se razbremenijo kuharske osebje, ki ima obično drugih poslov pri štedilniku.

Lakota žene južnitalijansko prebivalstvo v obup. Državni podtajnik Bonomi jevela delovnega ministrstva, Costa je zavzel v radiju stališče k »najbolj prečim vprašanjem Italije«. Ta so po njegovem mnenju: prehrana, črna borza, prevozne težkoče ter predvsem zločinstvo, ki zavzema vedno večje mere. Lakota, tako je priznal ta zastopnik Badoglijeve izdajalske kliše, žene prebivalce v zasedeni Italiji v obup ter jih prisilja, da na kakršenkoli način sami rešijo vprašanje prehrane.

Težka tramvajska nesreča na Dunaju. V dunajskem okraju Hernasu se je pri merila minule dni huda tramvajska nesreča. Na vogalu neke ulice je skočil priklopi voz cestne železnice s tira ter se prekucnil. Neka 64 letna ženska je dobila pri tem takšne poškodbe, da ji je počila lobanja ter je obležala mrtva na mestu. Sprevidnik ponesrečenega voza je dobil težke notranje poškodbe, prav tako sta si razbili glavi dve sprevidnici. Neka nadaljnja potnica si je zlomila levo roko, več drugih potnikov pa je bilo opraskanih.

Trajna suša grozi Avstraliji, ki je ena vodilnih držav pri proizvodnji pšenice, s katastrofalno letino. »Daily Mirror«, ki poroča o tem po vesti »United Pressa« iz Sydneyja, govori že o preteči lakoti. Avstralija ni bila še nikdar pred tako katastrofo. Žitna letina bo prinesla verjetno le tretjino, letina živinske krme pa osimno običajne količine. Suša bo prizadela poleg Avstralije tudi vse one dežele, ki žive od avstralskega žita.

Crevesna epidemija na Angleškem. »News Chronicle« javlja, da vlada v Glasgowu veliko vzemirjenje, ker je umrlo od srede avgusta do srede oktobra na vnetju črev 296 majhnih otrok. »Dolmo bede« imenujejo v zapadnem Walesu vasi ob obrežju reke Gwendreath, ki stalno preplavlja okolico.

Roparski napad je bil izvršen preteklo soboto na poštni urad v Kodanju. Roparji so uradnike z orožjem prisilili, da so jim izročili 20.000 kron. Nato so izropali tudi poštni voz, v katerem je bilo precej denarja.

Zavedajte se, da če v devetindesetdesetih primerih morda ne bo dejanskega napada sovražnih letal, se enkrat lahko zgodi, da bo zares. Zato ne izvajate usode in držite se danih navodil! Predvsem takoj po danem znaku alarma v zaklonišče!

Pospravljanje smeti

Mestno županstvo obvešča vse prebivalstvo Ljubljane, da je zaradi velikega pomanjkanja prevoznih sredstev primorano začasno omejiti število vozilov za pobiranje smeti. Vozniki, ki so doslej pobirali smeti, bodo zaposleni pri dovažanju drv za potrebe mesta Ljubljane. Vsi prebivalci naj si prizadevajo, da bo čim manj smeti ter naj zato dajejo v smeti vse odpadke v sežiganem stanju, ker se s sežiganjem množina smeti znatno zmanjša. Zaboje s smetmi naj oddajajo smetartem šele, ko so polni, ker se na ta način pospeši pobiranje smeti.

O novi razporeditvi pobiranja smeti bodo hišnike obvestili smetarski naizorniki in vozniki. Mestno županstvo je prepričano, da bo prebivalstvo omejitev pobiranja

smeti sprejelo z razumevanjem in uveljavitvijo ter da bo tudi samo pomagalo, da bo kljub zmanjšanemu številu vozilov mogoče smeti v redu pobirati.

Prebivalstvo na periferiji mesta, ki ima svoje vrtove ali vilo, naj opravi kompostne kupe ter tako smeti in razen premogovega tudi vse pepel košično porabi za gnoj. Na kompostne kupe naj spravlja vse odpadke ter jih sproti pokriva s prstjo, smetartu naj pa oddaja samo take odpadke, ki bi kompostu škodovali.

Obenem pa mestno županstvo opozarja prebivalstvo, da v nobenem primeru ni dovoljeno stresati smeti po javnih cestah, trgih ali drugih prostorih, da se ne razširijo epidemije. Vsi kršilci bodo prijavljeni pristojni oblasti ter najstrožje kaznovani.

pretnemu bralcu, ne da bi spisal zgodovinski roman z znanimi značilnostmi le slovstvene vrsti. Pravdinov »Džingis-kan« je nekako v sredini med pripovednim spisom in zgodovinsko monografijo. Od slednje ga loči to, da pisec vnša v opisovanje zgodovinskih pojavov in dogodkov razne nazorne primere, razgovore, ki so samo verjetni, ne pa avtentični in drugo podobno stvarno. Ki daje tvoj prebivalstvu značilnost zgodovinski knjigi neko epično širino, preglednost in živahnost, kakor odlikujejo le dobre pripovedne kompozicije.

Samo zgodovinarji specialisti bi lahko presodili, kaj je v teh obeh knjigah in v mnogih podobah iz azijskega srednjega veka pesnitev in kaj resnica, vendar vse kaže, da je Pravdin mnogo preučeval zgodovinsko literaturo in se temeljito seznanil z vsem ohranjenim gradivom, četudi verjetno ni zajemal iz prve roke. Njegov »Džingis-kan« je knjiga, ki te zagrabi s pestro osebnostjo svoje stvarine, z mogočnimi svetovnozgodovinskimi vizijami in z nazorno živim orisom edinstvenega vzpona in pada mongolske vojaško-politične moči. Prav v sedanjem viharnem času išče človek knjig, ki so oddaljene sodobnosti in vendar so ji po nekem skrivnem in večno veljavnem zakonu bližje, knjig, v katerih se duh odpoje od podobah davnih dogodkov, ne da bi zgubil izpred očij silko neugnanega valovanja in nezadržane spremeljivosti vsega človeškega. Pravdinov »Džingis-kan« je ena takih knjig. Pomen tega čitva je še v našem drugem: v prikazovanju dramatičnega spoprijema med Azijo in Evropo, tisto Evropo, ki je zibelka in varovalka najlepše in najpomembnejše civilizacije človeštva, učiteljica vseh celin, jo vedno znova ogražajo pritiski z vzhoda, od koder so prihajali vseh tragičnih časih njene zgodovine veliki osvajalci in posegali v njeno zgodovinsko usodo.

Pravdinova zajetna knjiga je sestavljena iz petih delov. V kratkem uvodu primer-

pri padcu zlomil levo roko, Uršulo Volajeva, 47letno branjevo iz Ljubljane, je neznan kolešar povozil tako nesrečno, da je dobila neprijetne poškodbe na levi nogi. Vsi ponesrečenci so se zatekli v splošno bolnico.

FORMICOT PASTILE ZA DEZINFEKCIJO UST IN GRLA dobite v lekarnah.

Nalivna peresa boljše vrste in dobro ohranjena stalno kupuje tvrdka EVEREST, Ljubljana, Prešernova ulica 44.

Z Gorenjskega

Za doktorja vsega zdravilstva je bil promoviran višji praporščak v nemškem sanitetnem zboru letalskih oddelkov Ernest Werner iz Celovca.

Na bolnišcu je padel nadlovce Gustav Pušnik iz Bejaka. Na posledicah ran je umrl koroški rojak Ernest Kokalj.

Umrli so naslednji koroški rojaki: 53-letni posestnik France Haderlap iz Zelenke Kapije, 91letni Mihael Ibovnik, puškarski mojster iz Borovlj, ter 66letna Julija Sekolova iz Celovca.

Nad 7.000 štajerskih mater je bilo doslej po končanih jetenih delih poslanih na odmor. Okrevališča, ki jih vzdržuje stranka v raznih krajih, so se s tem napolnila. Zdravniki pregledajo ob prihodu v okrevališče vsako mater ter dočijo, na kakšen način je treba z njo postopati, da se ji bo zdravje čim prej povrnilo in uvrstilo.

S štajerskega

Odlikovan graški rojak. Za zgledno zaščitanje na italijanskem bojišču je bil odlikovan z nemškim križcem v zlatu stotnik Metzger iz Gradca. Odlikovanec se je narodil l. 1917, kot sin pehotnega generala Huha Metzgerja. Bil je več let član ilegalne Hitlerjeve mladine ter je pozneje stopil v SA oddelke. Izpopolnil se je na vojaški akademiji v Dunajskem Novem mestu, v sedanji vojni pa se je udeležil vojaškega pohoda v Francijo in Belgijo, boril pa se je tudi na vzhodnem bojišču.

Dražbo poštnih zavojev, ki niso doslej naslovenjenec, so imeli pretečene dni v Gradcu. Dražbe se je udeležilo mnogo občinstva, ki je potek dražbe zasledovalo z velikim zanimanjem.

Iz Gorice

Posredni prometni ter zateznišveni predpisi. Ker se je množilo število nelicenciranih kršilcev prometnih ter zateznišvenih predpisov je pristojna goriska oblast občutno zvišala globe. Prestopki proti zateznišvenim predpisom bodo kaznovani v prvem primeru z globo 100 lir. Pri ponovni kršitvi ovrženih sodišču. Isto velja tudi za zateznišven avtomobilov in koles. Kršilci plačajo v primeru prestopka zateznišveni predpisi 50 lir globo. Pešci, ki bodo stopali ob zateznišveni po cesti ali ulici namestu po plinčniku, bodo kaznovani z globo 20 lir.

Truplo mlajše ženske je bilo najdeno v Colouredu v Furlanji. Njene identitete še niso dognali. Stara je okoli 22 let. Vzrok njene smrti še ni pojasnjen.

Iz Trsta

Rešeno vprašanje drobiža. Tržaški župan objavlja, da se je občina zaradi pomanjkanja drobiža odločila izdati drobižne bone po 10, 20 in 50 centesimov. Izvedba ukrepa je bila poverjena vodstvu tržaške hranilnice, ki bo izdala drobižnih bonov za skupno 5 milijonov lir. Za milijon lir bo bonov po 10 centez, za 500.000 lir po 20 centesimov, za 3.500.000 lir po 50 centesimov. Nov drobiž so pričeli izdati dne 6. novembra.

Smrtina kosa. Te dni so umrli v Trstu: 66letni Evgen Ambrožič, 48letna Marija Babuder, 33letna Ana Tenčič, 63letna Franciska Cetin, 70letni Ivan Ferluga, Renat Kodilja, 75letna Uršula Furlanč-Sancin, 35letni Ivan Vatovec, 49letni Evgen Miheč, 40letni Pavel Garbin, 40letna Zmago-slava Zemanec, 65letni Alojz Zupančič, 36letna Alojzija Nešič-Trento, 68letni Anton Svetina, 11letni S. Trebec, 15letni Bruno Bošiner, 20letna Silva Kovačič in 66letni Albert Hach.

Himen, Poročili so se te dni v Trstu književnik Zmagoval Perc in gospodinja Helena Gijačič, trgovec Ivan Kaliger in učiteljica Nidija Talameni, mehanik inž. Richard Muzič in gospodinja Dragica La-

Petrolec, ki se ga prejeli za rezervno razsvetljavo v zaklonišču, ni dovoljeno uporabljati za privatno uporabo. Od časa do časa bodo policijski organi vršili nadzor, če imate še dobljeno količino petroleja.

mut, slaščičar Ital Likar in delavka Marija Bomarco, mehanik Albert Peršolja in gospodinja Ljudmila Grgič.

Mrtvece v stanovanju. Ze delj časa niso sosedje videli 63letnega Henrika Filipiča iz ulice Parmega mlina 6. Našli so ga v stanovanju mrtvega. Zdravniki je ugotovili, da je umrl zaradi srčne kapi.

Beleznica

KOLEDAR

Petek, 10. novembra: Andrej.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Samo Ti

Kino Sloga: Deklica iz Fanolja

Kino Union: Raj na zemlji.

Kino Mosie: Sproščene roke

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6,

Hočevar, Celovska cesta 62, Gartus, Mo-

ste — Zaloška cesta 47.

Zatamnitev od 17.10 do 6.20

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

Zaradi skrajšane policijske ure bo od danes dalje začetek vseh predstav v Operi in Drami ob 16.30. Če bi bila predstava zaradi alarma prekinjena in bi trajalo alarmno stanje manj kot 60 minut, se bo po preteku 10 minut po končanem alarmu nadaljevala.

DRAMA

Petek, 10. novembra: Zaprt.

Sobota, 11. novembra, ob 16.30: Septem-

ber. Red Sobota.

Nedelja, 12. novembra, ob 16.30: Dona

Diana. Izven.

M. Skalan: »Septembra«, drama iz so-

dobnega življenja. Dejanje prikazuje je-

senko ljubezen starajoče se dame iz bolj-

še meščanske družbe. Kraj: Ljubljana. —

Čas: leto 1938. — Režiser: M. Sirkbišek.

Scena: inž. E. Franz.

OPERA

Petek, 10. novembra: Zaprt.

Sobota, 11. novembra, ob 16.30: Jenufa,

Red B.

Nedelja, 12. novembra, ob 16.30: Clivia.

Opereta. Izven. Cene od 60 lir navzdol.

FRANČISKANSKI ODER

Prosvetni krožek DPA prireja:

Sobota, 11. novembra, ob 17: »Dome«, de-

lavška predstava.

Nedelja, 12. novembra, ob 17: »Dome«.

Ponedeljek, 13. novembra, ob 18: »Dome«,

zaključna predstava za domobranstvo.

Vstopnice za nedeljsko predstavo so v predprolaji od petka 10. t. m. od 11. do 12.30 in 17. do 18.30 ter pol ure pred predstavo pri blagajni Frančiškanske dvorane. Za primer alarma pričetek pol ure po končanem alarmu.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 10. NOVEMBR

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do

9.00: Jutranji koncert. Vmes: 7.30—7.40:

Poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila

v nemščini. 12.00—12.30: Opoldanski kon-

cert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini, po-

ročilo k položaju in poročila v slovenščini.

12.45—14.00: Salonski orkester vodi A.

Dermelj. 14.00—14.10: Poročila v nemščini.

14.10—15.00: Radijski godalni orkester

vodi D. M. Šijanec, sodeluje violonist A.

Dermelj. 15.00—17.00: Prenos osrednjega

nemškega sporeda: Pestra glasba, 17.00 do

17.15: Poročila v nemščini in slovenščini.

17.15—17.30: Glasbena medlira. 17.30 do

18.00: Kmečki trio, 18.00—18.30: Komorni

zbor, 18.30—18.45: »Iz našega lepotevja«

— Vinko Beličič bere iz svojega romana

»Jesen v Tolminu«. 18.45—19.30: Sanjar-

jenje. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini.

19.45—20.00: Prenos članka ministra dr.

Göbbelsa iz tednika »Das Reich«. 20.00 do

20.15: Poročila v nemščini 20.15—22.00:

Martinov večer — vodi prof. Jože Peterlin.

22.00—22.15: Poročila v nemščini in napo-

ved sporeda. 22.15—24.00: Prenos osred-

njega nemškega sporeda: Glasba pred pol-

nočjo.

sebnih prilogi ob koncu knjige olajšuje pre-

gled.

V knjigi najdemo zelo mnogo zanimivih podatkov ne le o življenju takih skrivnostnih akterjev ogromne zgodovinske drame, kakor so bili Džingis kan, Kubilaj, Timur in drugi, marveč tudi o življenju in zlasti še o vojskovanju mongolskih plemen, o njihovi izredni zvižanosti, za katero so dosegli ponekod večje uspehe, kakor bi ustrezali njihovi dejanski moči. Tu je dokaj prilika za razmišljanja o smislu in poteh človeške zgodovine. Če beremo na str. 305, da je strahoten zagon Mongolov, ki je uničil dvajset držav, desetine milijonov življenj in spremenil v razvaline mnoga mesta, prinesel zblizanje med vzhodno in zahodno omiko, se vprašujemo, ali ni bila črna previzoka? Saj beremo na drugem mestu, da je mongolska strahovlada vzel samo Kitajcem okrog 40 milijonov človeških življenj. Vsekakor si tega ni mogoče razložiti samo a pohlepom Džingis-kanu in njegovih naslednikov po moči in plenu. In res beremo na str. 247, v pisnu, ki ga je kan Kujuk pisal papežu, vodilo idejo tega prizadevanja. »Oblast Vetrnega Neba nam je izročila vse dežele od sončnega vzhoda do zahoda.« Taka je torej moč idej v zgodovini! Strani, na katerih je Pravdin opisal razne vojne pohode Mongolov, posebej še njihov vdor v Evropo, so polne dramatične napetosti. Presenetljivo je, da mongolske pohode na zahod ni ustavil odpor držav, marveč sel, ki je prinesel vest, o smrti vohovne kana: takrat so se morali vsi poveljniki vrniti, da volijo naslednika. Tako je smrt oroltskega tirana morda odločila nadaljnji potek evropske zgodovine. Kaj bi bilo iz Evrope, če bi jo Mongoli osvojili in se v nji utrdili? Vprašanja, ki so si ga nekoč zastavljali tudi grški zgodovinarji ob izidu vojne s Perzijci.

Vsekakor je Pravdin v svoji knjigi o Džingis-kanu prikazal to zgodovinsko epizodo s persom pisatelja, ki ume iz polnega nagraditi pozornost in trud svojega bralca.

Kultura

Thomasova »Mignon«

Nemara je res, da med sedanjo dobo z njenim tragičnim življenjskim stilom in med Thomasovo »Mignon«, stvaritvijo časa, ki je lahko imel še kaj čuta za krhke, skoraj sentimentalne in romantično naivne dogodivšene, zija prepad. Epizodi, s hrepenenjem po sončni Italiji in črnatem cvetju prejeti, Goethejev motiv iz življenjskega sveta Wilhelma Mestra, je dobil v Thomasovi glasbeni odlični vžle vse staromodnosti še vedno mikavno podoba, k se zdí kakor glas iz davnine, čeprav delo ni tako staro in se v marsičem približuje stilu poznejših italijanskih oper. Nedvomno je v »Mignon« ostalo še toliko lepote, da je vredna pozornosti tudi tedaj, ko se zdi sama vsebna odpujena in glasbeni stil zastarel. Za pevce pa je »Mignon« celo nadpovprečno hvaležna.

Thomasovo opero smo dobili v prav zanimivi formi. Zrežiral jo je P. Golovin in skladno uravnotežil njene vnosne sestavine, pa tudi stilu opere ustrezajoča inscenacija. Prave te pripomočke do učinka. Glasbene pravice tega dela se je lotil dirigent Samo Hubad in da! Thomasovi muziki več vzgona, tempa in blesta, tako da je orkestralni delček, ki je v tej operi posebno važen, na zagrabiš višini in v vzglednem skladu z odskrim dogajanjem in petjem.

Izmed sodelujočih stopajo v ospredje ga. M. Kogejeva v naslovni vlogi, S. Ivančičeva kot Filina in R. Pranel kot Viljem. Mignon je po svojih psihčnih in telesnih lastnostih vtečen ideal romantike, najs je ta ženska podoba nastala še v času literarnega klasicizma. Zato je Mignon kot idealni tip pred nami kakor komaj razcvetela roža: rosna, opojna in krhka. Ga. M. Kogejeva ji ni mogla dati te idealne podobe, vendar je s svojo Mignon, ki jo je izoblikovala, lahko bi rekli, s srčno krvjo in z vsem umetniškim naporom, opravi-

vila v igalskem in pevskem pogledu pomembno delo in živela v nji: z vso svojo osebnostjo. Njena Mignon je v splošnem prepričljiva, pevsko — v solospiev h kakor v duetu — dovolj učinkovita, mikavna zlasti v elegantnih motivih in v glavnih spievih, kakor je predvsem čisti popularni »Kdo pozna daljni kraj, ker oranže cveto«. Filna se povsem prilaga tako izrazito koloraturni pevki, kakor je po vseh doseženi nastopih ga. S. Ivančičeva. Zato so prav koloraturna mesta, v katerih dosega nesporne višine svojega petja. V gralski upodobitvi lahkomiselnih, kotične italijanske graške je močno razglašana in v vsem prilagojena zahtevam vloge. Nastop Rudolfa Franca v vlogi Viljema je pokazal, da imamo v njem tenorista lične barve. Njegov glas je dokaj obsežen in je precej izoblikovan, v vseh legah prijetno izmenčen; vsekakor kaže mladi pevec vidne nastavke za uspešen nadaljnji razvoj. Igralsko seveda še ni zadostno skušen in zato v vlogi sicer okretneza, svetkega Viljema ne daje tega, kar že lahko nudi pevsko: od tih kakak neskladen vhs njegovega nastopa. Izmed ostalih se odlikuje Lunša v basistični vlogi Lotharla, simpatičen Laertes je M. Dolinčar, uspešno se uveljavlja F. Langus kot Jamo, L. Kobal pa je opoznil na svoje pevске in igalske začetke kot Filin in čistilec Friderik. V vlogi Antonia nastopa M. Gregorin. Zbor je v dobri formi, učinkovit je tudi nastop baleta v prvem dejanju (koreografija P. Golovina). Kostumska načnost D. Kačerjeve se obični tudi v tem primeru.

Pravdinov »Džingis-kan«

Kot 27. zvezek »Naše knjige« (založba Ljudske knjigarne) je izšlo v prevodu Franceta Zupana obsežno delo (476 str.) Mihaela Pravdina »Džingis-kan in njegova dediščina«. Vsekakor značilna in zanimiva knjiga. Pisec skuša s spretnimi stilističnimi prijemmi

Predmostja ob Maasi

Po daljšem prizadevanju se je Montgomerij posrečilo, da je razgibal bitko v južni Nizozemski — piše »Deutsche Adria Zeitung«. V ta namen sta bili potrebni dve armadi, močni oddelki oklopnikov in cela krda letal. Seveda je potreboval tudi dovolj časa, da je izrazil napadalni prostor, kjer je zelo na tesno nakopičil svoje divizije, s katerimi je razvil pritisk proti spodnji Maasi. Področje, ki je bilo za te vojaške operacije potrebno, sega od Berge na op Zoma do Hertogenboscha. Le polagoma se je angleškemu generalu posrečilo, da je s svojimi številnimi oddelki dosegel krajeno premoč in šele potem, ko je imel v svoji oblasti pet mest, si je odprl pot do spodnje Maase.

Sovražnik je v smeri proti severu natrgal južno nizozemsko fronto, s tem pa je dosegel le pike pridobitve ozemlja. Operativno ni presenetil Nemcev. Zdal stoji pred mostišči, ki ležijo n. pr. na severni strani Brede, na višini Osterhouta. Prednost teh mostišč je v tem, da se nahajajo na višinskem pragu. Do Maase sovržnik ni prodir. Mogče je imel namero, da bi odrezal nemško vojsko na južni strani reke od zvez v zaledju. Da bi to dosegel, pa bi moral najprej zavzeti mostove. To so mu Nemci onemogočili. Zaradi tega ostane bitka v severnem Brabantu na koncu koncev v dosedanjem položaju brez vpliva na splošen položaj na nizozemskem ozemlju.

Neko zaostritev je pokazala bitka na svojem desnem krilu. Vdor Kanadcev v južni Beveland preko jez, ki veže polotok s celino, je odprla nasprotno pot. Njegovo dodatno izkrcanje na južnem obrežju pomeni obremenitev za nemško posadko, ki se je priborila zopet do zapada, kjer je morala izprazniti kraj Goes. Posadka je prekorajčila jez, ki drži na Walheren ter ga je potem sestrelila v zrak. Kanadci so stali sicer na zapadu Bevelanda, niso pa vedeli, kako naj premagajo novo vrzel v nasipu, ki je bila pod močnim ognjem nemških to-

pov. Čeprav je bil otok Walheren močno bombardiran, so ostale nemške postojanke in baterije na njem nedotaknjene. Naloge južnega Bevelanda niso torej prav nujne spremembe na dejstvu, da je ostal položaj ob zapadni šelbi takšen, kakršnega so si želeli Nemci.

Montgomery, se zdi, da je približno računal s takšnim razvojem dogodkov. Da bi navzlic porušenemu jez dosegel Waldheren, je začel izkrcavati čete s pomočjo ladij pri Vlissingenu ter je zasedel pristaniške mole. Na ta način je bila obramba nemške posadke na Waldherenu na novo obremenjena. V podvigu nasprotnikov pa se kaže tudi skrb zaradi časa, ki pritiska na Montgomeryja. Mož pozna svoja povelja in njih vzroke ter se dobro zaveda, kaj vse zavisi od svobodnega prometa v anverski luki. Zato se je spomnil tveganosti izkrcavalnih operacij, čeprav je šele na južnem Bevelandu preizkusil, da se mu je od treh izkrcanj posrečilo samo eno. Trenutno so se razne silne borbe v mestu in pristanišču Vlissingenu, kjer so se izkrcale sovržne sile. Pomorske operacije Angležev pomenijo novo dodatno obremenitev za nemške baterije in borbene oddelke.

Posegu na severno nabrežje Selde odgovarja tudi oživitve bojev na južnem nabrežju reke, kjer se nemško predmostje severovzhodno od Bruggesa stanovitno upira Kanadcem. Marsikateri dan na tem sektorju pritisk popusti, nato pa zopet vzplamti. Bitke, ki jih imajo posadke na nemških predmostjih, so samo del borbe, ki ima namen oteževati sovržnikovo promet v Anverski kolikor mogče dolgo. Kanadski pritisk proti Walherenu z vzhoda in proti Vlissingenu daje obrambni borbi tega predmostja še poseben pomen z ozirom na zaporne možnosti, s katerimi razpolagajo baterije na Walherenu. Kar se trenutno dogaja med Bruggesom in Maaso, je gotovo prvenstvenega pomena v sedanjih bitkah na zapadu evropskega bojišča.

SPORT

Nov privlačni dogodek na zelenem polju

Ljubljana v tekmi z gorensko reprezentanco

Iz večerjane kratke objave, ki smo jo za SK Ljubljano uvrstili v sportni rubriki, in iz še mnogo daljšega pismenega opozorila, ki smo ga prejeli ob enem v vednost, posnemamo, da bo to nedeljo SK Ljubljana na svojem igrišču odigrala nogometno tekmo z gorensko reprezentanco. Isto popoldne bo v predtekni nastopila ljubljanska Mladika proti enajstorici SK Kranja.

V pomankanju podrobnosti o nastopajočih, kakor o domačih tako tudi o gostih, se za danes omejujemo samo na gornje kratke opozorilo, po katerem pa že lahko sklepamo, da bo tudi prihodnja nedelja na nogometnih travnikih prav živahna in zanimiva. Vsekar računamo, da bomo pred tekmo samo še lahko vse, ki bi si želeli ogledati to prireditve, podrobneje seznanili s sestavo moštvev, ki bodo prihodnjo nedeljo izpolnili domači nogometni spored.

Juniorji Mladike še niso privali

Od medklubskega turnirskega odbora za izvedbo tekmovanja za 25 Mergenthalerjevih nogometnih žog smo prejeli naslednje uradno obvestilo:

»Na protest SK Viča proti verifikaciji juniorske tekme Mladika — Vič, ki je bila odigrana dne 5. t. m. in se je končala z izidom 1:0 za Mladiko, odreja odbor ponovitev omenjene tekme prihodnjo nedeljo dne 12. t. m. ob 10.30 na igrišču Ljubljane.

Spored nedeljskih tekem obsega v nedeljo dne 12. t. m. dve juniorski srečanja, in sicer ob 9.30 med Hermescem in Korotanom ter ob 10.30 med Mladiko in Vičem. Obe tekmi bosta na igrišču Ljubljane.

Juniorjem SK Ljubljane se prizna izid 3:0 s tekmo Ljubljana — Iztek, ker je slednji nastopil z igralcem, ki je že prekorajčil po razpisu določeno starostno mejo.

Zmerom bolj zapletena in na skoraj neverjetne zapreke zadeva ta domača nogometna konkurenca, tako da se zdaj že kar samo po sebi vsiljuje vprašanje, ali bi ne bilo bolje ... Sprva so bili spori za igrišča, potem drugi zaradi zamude moštvev, potem novi zaradi vremena in še drugačiji zaradi igralcev in zdaj slednjič so prišli s protesti tudi mladi in najmlajši. Čudno luč mečejo vsa ta preprekanja za zeleno mizo na vse tekmovanje, ki bi utegnili v takem ozračju tik pred zaključkom izgubiti skromni videz resnosti in se ono malo privlačnosti, ki jo ima. Če stvar ne gre, kakor bi bilo treba, je najbolj prav, da pod vse tekmovanje čim-

prej potegnemo zaključno črto in začnemo kaj novega, predvsem resnega in solidnega.

Ne glede na take pomisleke bo seveda nedeljski spored odigran kakor je določeno in tako bomo v nedeljo zvečer morda le izvedli, katero mladinsko moštvo je zasedlo prvo mesto in kako so razdeljena naslednja. O štirih preostalih seniorskih tekmah, ki še čakajo odložitve in izidov, zaenkrat v odobro še niso ničesar odločili. Prav tako nam ni znano, ali so govorice, da namestitev tekmovalcev razstignili celo na povratni del, ki naj bi prišel na vrsto šele spomladi, točne ali ne. Informacije, ki smo jih o tem prejeli, so močno nasprotujoče.

FIFA še živi

Kaj počne v teh časih mednarodna nogometna federacija?

Letos meseca maja je minilo 40 let, odkar je bila ustanovljena ena najpomembnejših svetovnih organizacij, in sicer mednarodna nogometna federacija, in menda še nikoli — razen v letih med prvo svetovno vojno — njena bilanca dela ni bila tako skromna, kakor je prav v letošnjem. Sorazmerno pa je vendarle ta svetovni sportni forum še najbolj ohranil svoj življenjski silo in bo ob svojem času gotovo med prvimi, ki bo spet lahko obnovil delo in spet povezal svoje članstvo v veliko mednarodno sportno zajednico. FIFA torej kljub vsej vojni vihri še živi in samo čaka na boljše čase na zelenih igriščih in z njimi vred — na lepe denarje.

Glavni tajnik federacije dr. Ivo Schriker v Curihu je te dni objavil zadnje leto poročilo, iz katerega bi bilo za naše čitatelje posneti naslednje zanimive podrobnosti:

Če sta že let 1941 in 1942 povzročili Fifi velike težave, so se razmere zanj v naslednjih dveh letih še občutno poslabšale. Zaradi razširjenja in poostreje oboroženih sporov so zadevala prizadevanja Fife, da bi med včlanjenimi zvezami pomagala vzdrževati prijateljske sportne odnose, na zmerom večje ovire. Tajništvo je kljub temu vzdrževalo stike z vsemi zvezami članicami, ki so — razen nekaterih redkih — zjem, kar je bilo v prvi svetovni vojni skoraj pravilo — po najboljših močeh nadaljevala delo tudi v vojnem času. Ovrta na te zgled je tudi naša mednarodna zveza opravljala dalje svoje posle, čeprav so bile nekatere omejitve tiki neogibne zaradi izrednih razmer v posameznih državah. Izvršni odbor zveze se v zadnjih dveh letih ni mogel sestati nobenkrat na plenarno sejo, vendar so člani odbora tu in tam prihajali v Curih, da so proučevali in urejevali razna upravna in finančna vprašanja.

Fifa, ki ji je ob zibelki kumovalo vsega sedem držav sveta, se je do začetka prve svetovne vojne razširila na 24 državnih zvez, vendar so vse te zveze med vojno 1914-18 skoraj čisto prenehale delovati in je bilo še po končani vojni potrebnih nekaj let, preden se je delovanje spet poživilo. Od tedaj dalje se je organizacija zelo naglo širila in sedaj šteje FIFA nič manj kakor 55 državnih nogo-

metnih zvez. Od leta 1932, dalje posluje v njenem okviru še posebno stalno glavno tajništvo s sedežem v Curihu.

V poslovnih letih 1942 in 1943 se je delo pod okriljem te organizacije skoraj povsod nadaljevalo, toda bolj za zeleno mizo kakor na igrišču. To se je najbolj poznalo pri organiziranju meddržavnih tekem, kar je sprva obstojecih zunanjih razmer bolj ali manj razumljivo. Medtem ko je bilo leta 1942 prirejenih še 48 meddržavnih tekem, in sicer 25 v Evropi in 23 v Ameriki, je to število naslednje leto padlo na vsega 21 takih prireditev, in sicer 11 v Evropi in 10 v Ameriki.

Ta padeč je imel za Fifo najbolj neprijetno posledico, kajti ta mednarodna zveza je svoje glavne dohodke črpala prav iz teh mednarodnih srečanj. Kakor objavlja glavno tajništvo FIFE, pa zaenkrat tudi finančna kriza organizacije ne bo nepremostljiva, ker do nadaljnjega lahko še seže v precej bogate rezervne fonde iz prejšnjih let, s katerimi bo v glavnem krla najnujnejše zadatke. Vsekakor se poročevalec tolaži z utemeljeno zavestjo, da bo FIFA po končani vojni med prvimi spet razpredla svoje delovanje po vsem svetu.

V nekaj vrstah

Umrli je ustanovitelj dunajske drsle-
ne šole Eduard Engelmann. Višji gradbeni svetnik Eduard Engelmann z Dunaja, čigar ime je tesno povezano z zgodovino dunajskega drsanja na ledu, je umrl v starosti 80 let. Oče Engelmann je bil v mladosti sam izvrsten drsalec. V letih 1892. in 1894. si je priboril evropsko prvenstvo v umetnem drsanju. Kot tehnik se je posebno izkazal pri elektrifikaciji železnice Dunaj-Maria Zell. Dalje je zgradil slovito umetno drsalnico v Hernalsu. Njegovo dediščino bo nadaljeval njegov zet, bivši svetovni in olimpijski prvak Karl Schaffer, ki smo ga pred leti pri izvajanju najtežjih sporedov na ledu občudovali tudi v Ljubljani. Schaffer bo dalje vodil dunajsko šolo umetnega drsanja v Engelmannovi areni po dragocenih izkustvih umrlega velikega pionirja drsalnega sporta.

Še iz nogometne kronike po svetu. V švicarskem nogometnem prvenstvu je po položju na vrhu tabele zopet zapleten. Volidini Grashoppers je dosegel priti Cantonalu le neodločen izid 1:1 ter deli sedaj vodstvo v tabeli s 13:3 točkam s FC Grenchenom. Njima sledi Lugano z 11:3 in Young Boys z 10:4 točkam. Posamezni izidi: FC Basel-Bellinzona 2:0; Chaux des Fonds-FC Zürich 0:0; Grashoppers-Catolani 1:1; Young Fellows-FC Biel 5:4; Grenchen-St. Gallen 2:0; Lugano-Young Boys 0:0; Lausanne Sports-Serrette (Zeneva) 4:3. — Na Slovaškem je prvenstvena tabela ostala neizpremenjena. Vseh pet moštvev zgornje polovice je dobilo svoja srečanja, tako da so na vrhu še zmerom Trnava, Armada in SK Hlohovec s po 10:2 točkami. Posamezni izidi: TSS Trnava-DSK Pressburg 4:2; SK Bratislava-VAS Bratislava 8:1; Ma'as'ky-ASO Bratislava 4:3; Armada-Kabel Bratislava 4:2; Hlohovec-Ceklis 4:1. —

Nogometaši Hermesa in Istoka se sestanejo dvori ob 19. pri Lovšinu v Gradšču. — Pušenjak, s. r.

Iz Hrvatske

Verska zaobljuba hrvatskega naroda. Dne 9. t. m. se je v zagrebški stolnici vršila zanimiva verska svečanost, ki so ji prisostvovali tisoči vernikov. Svečano pontifikalno mašo je služil nadškof dr. Stepinac, ki je pri tej priliki imel izredno lepo propoved. Potem je prečital besedilo zaobljube, ki so ga verniki glasno ponavljali. Med ostalim se je zaobljubil naglašati, da si bo vsakdo z vsemi sredstvi prizadeval, da se izvrši sklep hrvatskega sabora v Varaždinu iz leta 1739. Takrat je bilo sklenjeno zgraditi kapelico Jezusove krvi v Ludbregu. To je bilo sklenjeno zaradi čudovitega dogodka, ki se je primeril po povzdigovanju med mašo v Ludbregu leta 1411. Svečana zaobljuba je bila prečтана v vseh hrvatskih cerkvah.

Borba proti kletvin. Po vsej Hrvatski se je dne 5. t. m. začel teden borbe proti kletvini in psovki. Borci na tem področju so delili po zagrebških ulicah, vlasti pred cerkvami letake, v katerih so pozivali zavredne katolike in Hrvate, naj se odločno zoperstavijo sramotni razvadju psovanja. Gibanje proti kletvini je izvršilo tudi anketo o razširjenosti psokve in je ugotovilo, da naravnost strašne rezultate. V letakih se naglašalo, da psokva rušilno deluje na socialno in narodno življenje. Psokva, pravi letak, je črv, ki splošno zdrave temelje narodnega življenja.

Osuševanje Mostarskega blata. Nedavno je bil v Hercegovini odprtjen 1600 m dolg prekop, po katerem bo odtekal odvisna voda iz Mostarskega blata. S to osušitvijo je pridobljena velika površina plodne zemlje. Izvedbo projekta je zamislila uprava še v Avstriji in v Jugoslaviji, toda šele sedaj se je zamisel uresničila ter je z njo siromašni hercegovski kmet dobil veliko tepe in rodovitne zemlje.

sploh ni treba iti. Ali me boste čakali v ikavarni »Vaterland«, gospod Tomaž Malten!

S tem se je pomirila in legla spat. Toda spanec, ki ga je čakala, ni hotel priti, in ko je nazadnje vendarle nastopil, je bil poln zmešanih in pustih sanj.

Roza takisto ni spala. Sedela je in pisala Heinzu Jordanu. Vmi se, prej pripiši, če ti je kolikolič mogoče, in Ahima pripridi s seboj. V skrbnem sem, srce mi je polno tesnobe. Cilika je izpremenjena. Zakaj in od česa, ne vem, toda nekaj mi pravi, da tiči za to izpremembo on — Tomaž Malten.

Tomaž Malten je bil nekaj časa postal po Zivalskem vrtu, nato pa stopil v avto. Odšel je na sever, kajti še vedno je stanoval v najcenašjem koncu mesta. Namesto da bi se vzpel v svoje stanovanje, je zavil po neki odročni ulici. Saj tu je moralo biti! Zadovoljen odsev mu je izpreletel obraz. Našel je bil, kar je iskal: »Kavarno pri rdeči miši«. Kdo ve, ali je bila že tu?

Bila je. Že tu je odprl vrata, se mu je zasvetil nasproti rdeči šop njenih las, ki so bili zdaj po zaslugi spretnega frizerja še bolj rdeči kakor nekdaj. Lilo Lundborgova je sedela v dokaj oddaljenem kotu; prav za prav je bila ta previdnost odveč, kajti gostov je bilo v lokalu le malo.

Mali oglasi

Službe išče
GOSPODICA
stara 22 let, želi zaposliti po dogovoru kot pomočna brivka pomočnica. Najraje v šiški. — Nislov v ogl. odd. Jutra pod »Delavca«. 30015-1

POSTENO DEKLE
srednjih let, zdravo, išče kakršne koli zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Delavca«. 30028-1

Zastavek
POPRAVLJAM
štedilniške odprtine, da se uporabi manj kurilnega materiala. — Nislov Jutra pod »Se iz plača«. 29995-3

Prodaj
KOLESA
damska in moška, na prodaj pri »Prometu«, na sprti križarske ceste. 29939-6

BLAGO
za moško športno obleko, predvino, a podolgo, prodaj. 29995-6

2 KOSA BLAGA
za damski plašč, črna ali modra (predvino, blago), ugodno prodaj. — Celovška 49-1. 29995-6

MOSKE MAJE
blazne triko Mace, predvino in 2 nabrokatna prodaj. Nislov v ogl. odd. Jutra. 29986-6

RADIOAPARAT
Philips in OGE ugodno prodaj. Radioglas. Topliška 16. 29989-6

NOVE SKORNJE
iz črnega boka usnja, dam za butare. Idrijska ul. 3. 29998-6

MOSKO KOLO
z glasno svetilko nemške znamke, novo, ugodno prodaj. Nislov v ogl. odd. Jutra. 29980-6

GOZJARJE
dobro ohranjene, št. 43 prodaj. Nislov v oglasnem odd. Jutra. 29981-6

RADIOAPARAT
5 cevi, krasne oblike, novo, ugodno prodaj. — Ogled od 17. do 19. ure Nislov v ogl. odd. Jutra. 29982-6

OTROŠKE ČEVLJE
vel. št. 20, zime, nujam za enako vredno št. 22 ali 23. Nislov v ogl. odd. Jutra. 29983-6

KUH. GARNITURA
popolnoma nova, 7 komadov, lepo ročno delo prodaj. Nislov v oglasnem odd. Jutra. 29984-6

OTROŠKE POSTELJE
bela, z novo žimnico, ženske športne čevlje št. 37 in delički drap krio, novo, prodaj. Beethova ul. 4-III. ur. 29985-6

AKTOVKO
usnjeno in skoraj novo nabrokatno — predvino blago, ugodno prodaj. Nislov v ogl. odd. Jutra. 29987-6

PRALNI PRASEK
dobro, zamenjam za ja. boljša. Nislov v ogl. odd. Jutra. 29988-6

BLAGO
za damski plašč in blago za moško silo obleko, oboje zelo lepo. — prodaj. Vprašati Rimška c. 9-II. ura. 29993-6

USNENJEN KOVČEK
železničarski, prodaj. — Cesta na Rožnik 43. priid. delku Jutra. 29994-6

DAMSKI PLAŠČ
tenzativ, marengo, za srednje, vitko postavljeno, ugodno prodaj. Križkovski nasip 26. prid. ur. 29997-6

VIZKO OMARO
a predali, prodaj. Na ogled Korodjeva ul. 26. Zelena Jama. 30000-6

PRASIČKA
zamenjam za dober šivalni stroj Singer. Na ogled Jutra. 30003-6

DAMSKO GOZJARJE
št. 39 zamenjam za ena ke št. 40. Takojšnje ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno!«. 30009-6

MOSKO OBLEKO
modro, predvino, št. 40, za izvajanje, prodaj. Wabra. Cesta v Rožno dolino 20. 29991-6

DAMSKO KOLO
dobro ohranjeno, prodaj. Ogled v mehanični delavnici Poljanski 31. d. 30005-6

V zaklonišču naj bo obnašanje posameznika še bolj pazljivo, ker so ljudje nervozni in nestrujni. Vedno misli na to, da ne stori svojemu bližnjemu ničesar, kar ne bi bilo povzelo Tebi samemu! — Vpitje, sprejemanje, prerivanje, neumestne šale ne spadajo v zaklonišče.

Prinela mu je stol in v pozdrav pomežiknila, kakor bi hotela vprašati: »Nu — kako je?«

Ni ji takoj odgovoril. Naročil si je kozarec krepke pijače, na dušek izlil vse in mignil natakari, naj mu znova natoči.

»Nu?« je Lilo spet podzrela, ko je stala prijača na mizi in se je bila natakari vrnila k točniku. »Govori že.«

»Ni dosti povedati.«
»Ali je prišla?«
»Da, to pač, in odšla tudi.«

»Nu, to je vendarle korak.«
»Kakšen korak!« je zagodrnjal sam pri sebi.

»V soboto zvečer pride?«
»V oporo?« Zarežal se ji je. »Kako naj vem? Udaril je s pestjo po mizi, udarjena jeza mu je bruhnila na dan: »Prisodal!«

Še bolj neumna je, kot sem mislil, in vendar še dovolj prebrisana. Niti tega ne ve, da ima denar, vse prepušča ljubljani sestrji, vzornici, temu idealu, ki jo tako trdo drži na uzdi. Roza spredaj, Roza zadaj, Roza alfa in Omega. Vem, da bi jo rada nekoliko popihala in pokukala čez plot, kakor že v starih časih, pa se ne upa. In potem še ta Ahim, njen, Ahim! Porogal se je: »Ahim, ki ga ima rada, čeprav je je zmerom samo jezi. Da le ta pride, pa pojde spet vse po zlu! Prekletlo!«

Prinela mu je stol in v pozdrav pomežiknila, kakor bi hotela vprašati: »Nu — kako je?«

Ni ji takoj odgovoril. Naročil si je kozarec krepke pijače, na dušek izlil vse in mignil natakari, naj mu znova natoči.

»Nu?« je Lilo spet podzrela, ko je stala prijača na mizi in se je bila natakari vrnila k točniku. »Govori že.«

»Ni dosti povedati.«

»Ali je prišla?«

»Da, to pač, in odšla tudi.«

»Nu, to je vendarle korak.«

»Kakšen korak!« je zagodrnjal sam pri sebi.

»V soboto zvečer pride?«

»V oporo?« Zarežal se ji je. »Kako naj vem? Udaril je s pestjo po mizi, udarjena jeza mu je bruhnila na dan: »Prisodal!«

Še bolj neumna je, kot sem mislil, in vendar še dovolj prebrisana. Niti tega ne ve, da ima denar, vse prepušča ljubljani sestrji, vzornici, temu idealu, ki jo tako trdo drži na uzdi. Roza spredaj, Roza zadaj, Roza alfa in Omega. Vem, da bi jo rada nekoliko popihala in pokukala čez plot, kakor že v starih časih, pa se ne upa. In potem še ta Ahim, njen, Ahim! Porogal se je: »Ahim, ki ga ima rada, čeprav je je zmerom samo jezi. Da le ta pride, pa pojde spet vse po zlu! Prekletlo!«

Prinela mu je stol in v pozdrav pomežiknila, kakor bi hotela vprašati: »Nu — kako je?«

Ni ji takoj odgovoril. Naročil si je kozarec krepke pijače, na dušek izlil vse in mignil natakari, naj mu znova natoči.

»Nu?« je Lilo spet podzrela, ko je stala prijača na mizi in se je bila natakari vrnila k točniku. »Govori že.«

»Ni dosti povedati.«

»Ali je prišla?«

»Da, to pač, in odšla tudi.«

»Nu, to je vendarle korak.«

»Kakšen korak!« je zagodrnjal sam pri sebi.

»V soboto zvečer pride?«

»V oporo?« Zarežal se ji je. »Kako naj vem? Udaril je s pestjo po mizi, udarjena jeza mu je bruhnila na dan: »Prisodal!«

Še bolj neumna je, kot sem mislil, in vendar še dovolj prebrisana. Niti tega ne ve, da ima denar, vse prepušča ljubljani sestrji, vzornici, temu idealu, ki jo tako trdo drži na uzdi. Roza spredaj, Roza zadaj, Roza alfa in Omega. Vem, da bi jo rada nekoliko popihala in pokukala čez plot, kakor že v starih časih, pa se ne upa. In potem še ta Ahim, njen, Ahim! Porogal se je: »Ahim, ki ga ima rada, čeprav je je zmerom samo jezi. Da le ta pride, pa pojde spet vse po zlu! Prekletlo!«

Prinela mu je stol in v pozdrav pomežiknila, kakor bi hotela vprašati: »Nu — kako je?«

Ni ji takoj odgovoril. Naročil si je kozarec krepke pijače, na dušek izlil vse in mignil natakari, naj mu znova natoči.

»Nu?« je Lilo spet podzrela, ko je stala prijača na mizi in se je bila natakari vrnila k točniku. »Govori že.«

»Ni dosti povedati.«

»Ali je prišla?«

»Da, to pač, in odšla tudi.«

»Nu, to je vendarle korak.«

»Kakšen korak!« je zagodrnjal sam pri sebi.

»V soboto zvečer pride?«

»V oporo?« Zarežal se ji je. »Kako naj vem? Udaril je s pestjo po mizi, udarjena jeza mu je bruhnila na dan: »Prisodal!«

Še bolj neumna je, kot sem mislil, in vendar še dovolj prebrisana. Niti tega ne ve, da ima denar, vse prepušča ljubljani sestrji, vzornici, temu idealu, ki jo tako trdo drži na uzdi. Roza spredaj, Roza zadaj, Roza alfa in Omega. Vem, da bi jo rada nekoliko popihala in pokukala čez plot, kakor že v starih časih, pa se ne upa. In potem še ta Ahim, njen, Ahim! Porogal se je: »Ahim, ki ga ima rada, čeprav je je zmerom samo jezi. Da le ta pride, pa pojde spet vse po zlu! Prekletlo!«

Prinela mu je stol in v pozdrav pomežiknila, kakor bi hotela vprašati: »Nu — kako je?«

Ni ji takoj odgovoril. Naročil si je kozarec krepke pijače, na dušek izlil vse in mignil natakari